

Taboo

¡Libres del mundo, uníos! Por Dios, Pueblo, y Patria!

1971

EL FORTIN

št. 5-6

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov • TAVOR je last in vestnik Zveze D. S. P. B. Tabor • Mnenje Z. D. S. P. E. Tabor predstavljajo le članki, ki so podpisani od glavnega odbora Zveze. • Izdaja ga konzorcij. Predsednik inž. Anton Matičič. • Urejuje uredniški odbor; odgovorni urednik Adolf Škrjanec, za lastništvo Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

—:—

TAVOR is the voice of the Confederation Tabor of the United Slovene Anticommunists

—:—

TAVOR es órgano de la Confederación Tabor de los Anticomunistas Eslovenos Unidos. • Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158. Buenos Aires, Argentina

—:—

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 33-7213

—:—

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.060.634

—:—

Naročnina: Južna Amerika 10 pesov Ley 18.188, odn. enakovrednost v dolarju; USA in Kanada 4.— dolarje letno, zračno 7,00 dolarjev; Anglija in Avstralija 1 funt šterling; Evropske države 3 dolarje.

—:—

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, José L. Suárez FNGBM, Pcia. de Buenos Aires, Argentina. Telefon: T. E. 796-7513.

NASLOVNA SLIKA

Nedopovedljivo težka je bila tiste strahotne majniške dni leta 1945 pot od toplih stoletnih ognjišč v neznano — ne samo svobode iskat, temveč tudi golo življenje reševati. Že ta pot je desetisoče slovenskih poštenjakov, ki so se še ugnili rešiti pred prvim navalom podivjanih rdečih zver, duševno in telesno do smrti utrudila. Za ovinkom pa je čakala še prevara, ki je izigrala v mučeniško smrt 12.000 junaških vojščakov za Boga — Narod — Domovino. Ko bo nekoč zgodovina neusmiljeno vprašala, zakaj je bilo to potrebno, kakšnim ciljem je služilo; in končno, kaj pozitivnega je sploh ostalo za trpljenjem desetisočev slovenskih protikomunističnih beguncev in za grozotno množično smrtjo izdanih borcev slovenskega domobranstva, kdo izmed rdečih režimovcev in celo kdo izmed poznejših poštimovcev z režimom bo vzdržal pred tem vprašanjem? Takrat pa bodo ti mučenci žarek zgled za rodove, ki si bodo gradili svetlo bodočnost v poštemem delu za Boga — Narod — Domovino.

Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Mayo-Junio 1971

BUENOS AIRES

Maj-Junij 1971

La subversión unida

Recientemente, en marzo último, en el intervalo de unos días, dos países de dos continentes diferentes retuvieron la atención mundial: el 18 de marzo, el presidente de México, Luis Echeverría, reveló en una resonante declaración que su país se había convertido "en el campo de acción de la guerra subversiva llevada a cabo por los soviéticos", y el 23 del mismo mes, el jefe del gobierno de Ceilán, la Sra. Bandaranaike, que preside una coalición de izquierda (con participación del Partido Comunista), afirmó ante el Parlamento que un movimiento denominado "Frente de Liberación Popular" estaba dispuesto a desencadenar una insurrección armada, lo que en efecto se produjo unos días después.

A primera vista, no podía existir parentesco alguno entre estas dos acciones subversivas, ya que ambos países no tienen nada en común, ni en el terreno político ni en el económico. Sin embargo la investigación llevada a cabo en cada uno de esos dos países condujo a resultados bastante análogos sobre un punto capital: el papel jugado por los hombres formados por los soviéticos o al servicio de ellos.

En primer lugar, las armas encontradas en ambos campos procedían de la Unión Soviética o de sus países satélites. Luego, los jóvenes militantes implicados en esas actividades subversivas tenían como jefes a individuos que fueron formados en la Universidad de Lumumba de Moscú. El jefe de la insurrección en Ceilán, R. Wijeweera, había pasado cuatro años en Moscú, en dicha Universidad, siendo así que entre los 19 guerrilleros urbanos detenidos en México, varios también eran antiguos alumnos de la misma Universidad moscovita. En el caso de México, una organización creada por los Soviéticos, el "Instituto ruso-mexicano de intercambios culturales" fue el centro de reclutamiento de jóvenes para enviarlos a la Universidad Lumumba; así, durante el curso 1970-71, fueron a la capital soviética unos 150 mexicanos. En Ceilán, quien se encargó del mismo reclutamiento fue la "Asociación de Amistad URSS-Ceilán". Los "stocks" de literatura marxista-leninista abundaban en los dos casos y su distribución se efectuaba

por mediación de esos ex estudiantes de la Universidad moscovita, una vez de vuelta a sus países respectivos. En ambos casos, el principal auxiliar de los soviéticos fue Corea del Norte: En México, tres grupos especiales, detenidos con armas y material de propaganda, procedían de Corea del Norte, y en Ceilán, T. G. Kalyananda, principal personaje de la insurrección junto con R. Wijerweera, también había residido en Pyong Yang, trabajando luego como empleado en la embajada norcoreana en Colombo, capital de Ceilán.

Como se desprende de la precedente información, las fuerzas destructoras trabajan estrechamente unidas en todo el mundo. Y seta debe ser la razón para que los amantes de la libertad se unan bajo el lema que nuestros héroes claman desde sus tumbas:

Libres del mundo: Uníos!
¡Por Dios — Pueblo — Patria!

R. S.

DVA GOVORA

Človeška zgodovina je običajno razdeljena na obdobja in poglavja, od dogodka do dogodka. Tu in tam pa se zareže v čas tudi beseda, odnosno vrsta besedi: govor, napoved, prerokba, ali tudi — izpoved človeka, ki je potem označen za vodnika, preroka, vidca, ali pa tudi za navadnega zemljana, ki ga je resnica slednjič — osvobodila.

Tako je Winston Churchill pred 25 leti v ameriškem mestu Fulton, v državi Missouri, spregovoril svoj — zdaj znameniti — govor, v katerem je opisal „železni zastor“,* ki da je po drugi svetovni vojni padel preko Evrope od Steettina do Trsta. „Za to črto“, je dejal Churchill, „ležijo glavna mesta vseh starodavnih dežel srednje in vzhodne Evrope. In vsa ta slavna mesta s svojimi prebivalci vred so padla v sovjetsko sfero in so zdaj podvržena sovjetskemu vplivu ter vse bolj naraščajoči sovjetski kontroli.“

* Svetovni kronisti vztrajno in dosledno pripisujejo izvirnost te pripovedbe Churchill, kot da bi jo v tem smislu prvi uporabil on v tistem znamenitem govoru v Fultonu. Zaradi zgodovinske zanimivosti pa je treba vsaj naše bralce spomniti, da je o „železnem zastoru“ v istem smislu pri nas govoril dr. Stanko Kociper vsaj že na protikomunističnem taboru na Rovtah dne 27. avgusta 1944. S tem seveda nikakor nočemo trdit, da bi svojo domisljico Churchill pobral tam, saj o teh govorih nikoli ničesar slišal ni. Toda prav tako ne more biti najmanjšega dvoma, da je Churchill slišal ali vsaj v dokumentih našel nastopni govor zadnjega nemškega zunanjega ministra v vladi admirala Doenitza že po Hitlerjevi smrti grofa Schwerina von Krosigka z dne 3. maja 1945, ki ga je po nemški službeni novinarski agenciji v izvlečku prinesel tudi ljubljanski „Slovenec“ dne 4. maja 1945 (leto LXXIII, št. 101) in v katerem stoji: „Na vzhodu se pomika železni zastor vedno dalje naprej, za katerim se skrito očem sveta nadaljuje delo uničenja.“ — Op. ured.

Churchillu je sicer treba priznati, da si je med vojno veliko prizadeval, da bi bil za invazijo Hitlerjeve Evrope izbran njegov načrt vdora preko Balkana, s čemer bi „železni zastor“ verjetno padel mnogo bliže stari meji Sovjetske zveze. Pri tem ga seveda ni vodila skrb za „slavna mesta starodavnih dežel,“ temveč predvsem misel, da bi invazija preko tega ozemlja terjala manjše žrtve, ker bi jo podprlo celotno prebivalstvo balkanskih držav. Kljub temu pa si je težko predstavljati, da medvojni ministrski predsednik takrat še Velike Britanije, ki je vso svojo „veličino“ dolgovala dejstvu, da jo je Rokavski preliv uspešno branil pred invazijo z evropske celine, ni mogel razumeti, odnosno predvideti, da bo po strahotnem divjanju nemških čet na njenem ozemlju Sovjetska zveza z vso svojo močjo in na vse načine skušala doseči, da se med njenim osrčjem in med Zahodno Evropo, odkoder je že tretjič vdrl vanjo tuj osvajalec, ostvari nekak „rokavski preliv“, in da je taka zaščita možna samo v verigi držav, ki bodo popolnoma pod sovjetskim vplivom in „naraščajočo kontrolo“.

Sovjetska zveza se pri izvajanju tega načrta seveda ni ustavila pred nobeno prepreko in je do kraja izrabila tudi svoj „ideološki naraščaj“ v prizadetih državah. In kako se je ta „naraščaj“ obnesel v izvrševanju sovjetske politike, nam ni treba ponavljati. V bistvu seveda ta sovjetska politika ni bila v ničemer različna od osnovnega načela britanske politike, ki je poznala samo stalne interese, ne pa tudi tistih prijateljev ali zaveznikov.

Ironija usode je hotela, da je osnovno noto te sovjetske politike, odnosno njenega resničnega arhitekta in nosilca deset let po Churchillovem govoru do kraja razkrinkal — Nikita Hruščev v svojem znamenitem „tajnem“ govoru na zasedanju 20. kongresa Komunistične partije Sovjetske zveze. V tem govoru je Hruščev razkrinkal Stalina kot človeka, ki je prvi prekršil leninistična načela. Uničena je bila Stalinova podoba „očeta narodov“ in je zašlo „sonce univerzalnega genija“, ki je tako gorko sijalo tudi na njegove slovenske petoliznike, da so potem v žaru in siju avtoritete blaznega Georgijca vprizorili najbolj krvavo burko slovenske zgodovine.

„Po Stalinovi smrti,“ je dejal Hruščev, „smo pričeli z akcijo, da skrbno in nenehno dokazujemo, da je za marksistično-leninistično idejo in duha nesprejemljivo, povzdigovati enega samega človeka v nadčloveka, ki naj bi imel nadnaravne lastnosti enake bogu. Ta človek naj bi vse vedel, vse videl, mislil za vse, bil vsemogočen in nezmotljiv...“

Ob treh zjutraj v soboto, 25. februarja 1956, je Nikita Hruščev za vselej ugasnil „neugasljivo“ svečo Stalinovega „genija“... Završalo je, potem je nad zbranimi poslušalci obvisel samo še smrad... Stalin, sonce človeštva, pa je bil vržen iz mavzoleja na Rdečem trgu in pokopan za kremejskim zidom.

Toda vse to se je vršilo v „tajnosti“. Uradno Hruščev govor na 20. kongresu še danes ni bil objavljen. Hruščev je tudi zrušil enega samega človeka potem, ko je bil varno mrtev; politika pa je ostala. In prav v

dejstvu, da je Hruščov sam kasneje zgrmel s svojega položaja in da se danes Stalinov duh vse pogosteje oglašča iz manifestov in dekretov novega sovjetskega vodstva, leži potrdilo pregovora, da volk sicer lahko menja dlako, svoje nravi pa ne more.

Vsako nasilje nad človekovim duhom izvira iz strahu pred njim; prav zato je vsak strah, ki izzove nasilje nad človekovim duhom — upravičen.

-e-k

DVA BREGOVA

William O. Douglas, član ameriškega Vrhovnega sodišča, ki je znan po svojih liberalnih nagnjenjih in je v pretelosti že dostikrat s svojim glasom omogočil razsodbo Vrhovnega sodišča, ki ni bila ravno prijazno sprejeta od večine Američanov, je nedavno tega objavil posebno razpravo odnosno knjigo z naslovom "Točke revolucije". Tudi v tem svojem delu Douglas ne le navaja razne več ali manj levičarske težnje, temveč jih skuša do gotove mere tudi upravičiti; seveda v okviru ameriške ustavnosti.

Douglasova razprava je bila deležna precejšnje kritike, pa seveda tudi pohvale v ameriškem tisku; in tako je vzbudila tudi zanimanje sovjetskih znanstvenikov, ki zasledujejo razvoj v Združenih državah. Zazdelo se jim je, da je Douglasovo delo primerno za objavo v Sovjetski zvezi. Tako je v nedavni številki sovjetske revije "USA" izšel tudi prevod te Douglasove razprave. Sovjetski cenzorji odnosno uredniki pa so tudi v Douglasovi razpravi našli „neprimerna“ mesta, ki so bila seveda odstranjena — kajpak brez avtorjeve vednosti ali dovoljenja. Ponekod je zmanjkalo besed, drugod stavek, ali pa kar cela stran. Tako je v ruskem prevodu izginil stavek, v katerem Douglas pravi, da že samo dejstvo, da je v Ameriki možna odkrita kritika in protest proti vladni politiki, kaže, da je v Združenih državah več svobode, kot kjerkoli drugje. Odstranjen je tudi stavek, ki trdi, da celo ameriški "uporniki" smatrajo, da bi bil komunistični sistem v Ameriki še slabši od sedanjega.

Z drugimi besedami: iz brošure je odstranjeno vse, kar kaže na pozitivne strani ameriškega življenja ali celo na pozitivne posledice sedanjega ideološkega vrenja; obdržano pa je vse, kar kaže na nerazpoloženje ameriške mladine ali celo na upravičenost tega nerazpoloženja.

Skrbnemu sovjetskemu bralcu pa bo morda kljub temu ob prebiranju Douglasove — čeprav zmaličene — brošure prišlo na misel vprašanje: Kako je mogoče, da more član najvišje ameriške pravosodne oblasti kritizirati svojo vlado? In potem: Kaj bi se zgodilo, če bi enako postopal nek član Vrhovnega sodišča — Sovjetske zveze?

LEVI EKSTREMIZEM NA FINSKEM

(govor univ. prof. K. Rainio)

Nikdar ni še tako majhna skupina bila tako glasna in zahtevna, povrh pa še tako učinkovita. Gre za leve ekstremiste, ki že nekaj let rogovilijo po univerzah in študentskih in dijaških organizacijah in tisku. To niti niso navadni komunisti s svojimi dogmam; in jeznimi despotskimi obrazi, pač pa dolgolasi, kričeče oblečeni posebneži z umazanim in zaničnim izgledom, ki so proti vsemu obstoječemu in hočejo uničiti vse vrednote. To so maoisti, anarhisti, nihilisti, trockisti, itd., oziroma mešanica vsega tega. Dvomim, da vsi oni vedo, kaj neki so. Druga čudna gibanja so prišla in odšla kot enodnevnice (npr. hipiji). V svojih rokah že imajo finski radio in televizijo in nihče jim ničesar ne more storiti, pa čeprav že ves narod jezno reagira na nenehno propagando in pornografijo, kar pride vsakodnevno do izraza v tisku. Celotna pravljica za otroke so politične. Trenutno prekucni hočejo obvladati visoke šole. Naslednji korak bi bila premestitev gospodarstva iz rok lastnikov v njihove roke pod parolo demokratizacije tvrdk. Dijaška organizacija (Teiniliitto) in njen tisk je tudi že v njihovih krempljih. Po omenjenih uspehih degenerikov pa se prebujata narod in raste odpor. Desničarska manjšina v vodstvu mladine raste ves čas in znaša trenutno ca 40%.

O ekstremizmu na Finskem je govoril univerzitetni profesor socialne psihologije **Kullervo Rainio** v Finskem klubu mesta Tampere. Rainio je avtor mnogih knjig in člankov in najbolj cenjeni strokovnjak na tem področju. Zato vam želim podati jedro njegovega predavanja.

Stara vojna je vsem znana. Prične se z vojno napovedjo in vkorakanjem tujih čet po starih pravilih vojnih šol, da se vidi, da pouk ni bil zaman.

Nova vojna je atomska, samomorilna groza, ki je smrtno nevarna ne samo napadenemu in napadalcu, pač pa vsemu svetu. V tem je jasna neuporabnost nove vojne (razen ako se pojavi kak nov Hitler z vojno histerijo). Sovražnik prične vojno z uspehom, kajti izbere si kraj, čas in način. Sovražnik si izbere obliko vojne, pri kateri on najmanj trpi. To je dandanes **informacijska vojna**, ki se je napadeni dolgo niti ne zaveda in zato na njo zelo dolgo ne reagira. Ko žrtev odpre oči, je že prepozno (ko smo se zavedli, smo že izgubili radio in televizijo!) Značilnost naše dobe je, da ni ne mir, ne vojna, pač pa nekaj srednjega.

Svobodni zahod je odličen lovski revir za njegove sovražnike; nasprotno pa je **nesvobodni vzhod** hermetično zaprt za sleherno kritiko.

Staromodne revolucije se prekucni ne poslužujejo več. V modi je

prkrita revolucija, ki je v tem, da se neopazno zasede ustanova za ustanovo, dokler ni vse okupirano. Zaspanci bi se prepozno predramili.

Prekucuhi uničijo besede, oziroma jim dajo ravno nasprotno pomene. Tako na primer totalitarci povsod in vselej zahtevajo svobodo in demokracijo. Proti takšnim superbesedam človek res ne more odpreti ust... **Osvobojenje** jim je zelo omiljena beseda. Totalitarni teroristi vsega sveta se radi imenujejo **narodnoosvobodilna vojna**. Samo po sebi se razume, da je **osvoboditelj** pozitiven, progresiven, naroden. Tisto, od česar je ljudstvo treba osvoboditi, pa je seveda reakcija, izkoriščanje, srednjeveška tema, zaostalost, domači ali tuji kapital. „Osvoboditelji“ imajo ogromno psihološko prednost pred svojimi nasprotniki, ki se jih v danih prilikah zlahkoto očrni kot tuje hlape. Preprosti ljudje niso več popolnoma imuni za tako mojstrsko propagando. Ko pa takšni osvoboditelji zasedejo deželo, tedaj ni več niti govora o svobodi, ki leži ubita.

Stara demokracija vam je znana in je ni treba opisovati. **Nova demokracija** vam je tudi znana pod bolj primernim imenom in veste, da ta z demokracijo nima nobene zveze. Zato jo imenujem **prisilna demokracija**. V njej so prav vse ustanove enega in istega tipa. Bistvo demokracije pa je vendar v tem, da eksistirajo ustanove raznih tipov. Demokracija ima razne stranke, razne sindikate, razne študentske zveze itd.

Takozvana **visokošolska demokracija** je tu že dolgo aktualna stvar. Ekstremisti zahtevajo, da se vpelje načelo, da ima vsak na univerzi (profesor, asistent, docent, lektor, študent) enakopraven glas pri soodločanju in da kolektivno vodijo univerze in kolektivno delijo državno pomoč. Tako bi profesorji postali hlapeci v rokah svojih sovražnikov. Ta princip ni nikjer na svetu uresničen. To je čisto finski pojav. Pri tem speča večina ne bi motila neznatne oblastne manjšine, ki govori v imenu vseh. Na splošno se sploh ne opazi, da je velika večina Fincev desničarska. Desničarji in zmerni levičarji so olikani in tihi ljudje, ki v politiki v glavnem spijo. Oni so mnenja, da so šole za pouk, ne pa za borbo. Oni mirno študirajo, klika z rdečimi trakovi na rokavih pa rogovili, štrajka. Univerza v Tampere je znana kot najbolj rdeča na Finskem. Center v prestolnici Helsinki je poln ostudnih tipov, ki se jih navade in olika evropske družbe sploh ne tičejo. Prišli so že tako daleč, da so na univerzi pred zbranimi gledalci javno na klavirju uprizorili spolni akt. A se je vmešala policija in odvedla in kaznovala njega in njo. In glej, tej kliki radikalcev pripada tudi mladi duhovnik Pursiainen, ki je komunistični poslanec v parlamentu. Kakšna pastir je on svoji fari? Vemo to, da se ga sramujejo lastni starši, ki so spodobni ljudje.

Torej sovražniki svobode in demokracije so že obvladali radio in TV ter so zelo glasni po univerzah in mladinskih organizacijah. Hočejo osvojiti šole, nato pa še gospodarstvo. Tedaj bi vse bilo v njihovih rokah.

Infiltracija deluje odlično. Pomagajo demagoški agitatorji. Zgodi se,

Ob novi obletnici
slovenske žrtve
na vetrinjskih okopih svobodnega človeštva
padli junaki slovenskega domobranstva še bolj glasno kličejo svoj
rešilni kažipot iz zmede sodobnosti:

SVOBODNI SVETA, ZDRUŽITE SE!

ZA BOGA — NAROD — DOMOVINO!

da mladina izvoli v vodstvo svojega lista liberalce, agrarce, konzervativce, socialdemokrate itd., a ko se hrup poleže, se izkaže, da so vsi izbrani maoisti, in da so volitve bile vnaprej pripravljene. Podobno so faloti zasedli radio in TV. Tak sestanek je ožigosan kot demokratičen; če pa jim stvar spodleti, pa kot nedemokratičen. Takozvani radikali so se infiltrirali celo v vodilne desničarske liste kot so Uusi Suomi in Aamuhleti (sekcija za kulturo in zunanjo politiko). Radio in TV nenehno bruhata propagando. Tisk objavlja vse gledano s strani levece. Vsakdo ve za pokolj pri Song My Lay, a skoraj nihče ne ve za veliko večji pokolj pri mestu Hue. Desničarji vedno težje in težje prodrejo v svoj lastni svobodni tisk, ki je še edina protiutež ekstremistični propagandi. Treba je poskrbeti za pravilne in točne informacije in zbrati domoljubne množice.

Ustvarjena je zmeta, da je vse oblast. Vse se bori samo za oblast — ostalo ni važno. Blokirali so naše sile. Recimo: profesorji so primorani boriti se za obstoj, a morali bi skrbeti le za znanost. Oni niso policaji. Zašto bodo čez dvesto ali tristo let našo dobo ocenili za primitivno, ker gre samo za oblast. Važnejše bi bilo pomagati bližnjemu.

Revolucionarji vplivajo na nezrelo sredino, na otroke, ki so še nezavarovani. Spretno povečujejo prepad med starši in otroci. S pomočjo demagoških agitatorjev indoktrinirajo množice in vodijo sestanke. Nikjer med zrelimi ljudmi ne najdete maoistov in podobnih.

Ekstremizem je deloma domač, deloma uvožen. Analiza dogodkov po svetu kaže, da je nemir organiziran in financiran od zunaj. Tisk in propaganda staneta več, kot neznatne majhne grupe zmorejo. Ni slučaj, da se istočasno rogovili po Finski, Franciji, Kanadi, Italiji itd. Kliše, rabljen v maoističnem tisku na Finskem, sem našel na smetišču univerze Bo'logna v Italiji. To vse dovolj jasno govori o naravi stvari.

PET DOKUMENTOV

I.

Delegati krajevnih odborov DSPB TABOR, zbrani na 14. rednem občnem zboru Zveze DSPB TABOR v Genevi, Ohio, 5. septembra 1970 sprejemamo

ob spominu na 12.000 brez sodbe pred 25 leti pomorjenih slovenskih domobrancev sledečo

RESOLUCIJO:

1. Ob tragičnem jubileju Vetrinjske tragedije zahtevamo brezpogojno priznanje žrtev naših najboljših in pozivamo vse slovenske politične predstavnike v svobodnem svetu, da pozovejo komunistične oblastnike v Sloveniji, da priznajo pokol okrog 20.000 Slovencev med drugo svetovno vojno.

2. Najvažnejši problem slovenske politične emigracije je najti pot, kako rešiti narod komunistične diktature. Zato apeliramo na vse slovenske politične predstavnike, da skupno delujejo za rešitev tega osnovnega problema. ZDSPB TABOR bo po svojih močeh podprla vsako predstavniško telo, ki bo sestavljeno na tej osnovi.

3. ZDSPB TABOR še vnaprej odklanja vsako spravo ali dialog s komunističnimi zločinci. Po 50 letih svetovnega in 25 letih slovenskega komunizma je jasno, da sodelovanje s komunisti ni mogoče na nobenem področju.

4. S svojim postopanjem z ujetimi slovenskimi domobranci so komunistični oblastniki prekršili svoj lasten zakon, ki pravi:

Kdor proti zakonom mednarodnega prava zaukazuje ali izvršuje tale dejanja: poboje, mučenje ali nečloveško ravnanje z vojnimi ujetniki, k čemur spada tudi povzročanje velikega trpljenja, ali kdor jim jemlje pravico do pravičnega in nepristranskega sojenja, se kaznuje s strogim zaporom ali s smrtno kaznijo. — (Člen 127 Kazenskega zakona)

5. S tem kršenjem lastnega zakona so komunistični voditelji dokazali, da so zločinci, s katerimi ne more biti nobenega dialoga. Prav tako je brez vsake osnove namigovanje na možnost dialoga z zmernimi komunisti.

6. Dialog je možen le z zdravimi silami naroda, ki je ločen od komunističnih predstavnikov in ni odgovoren za zločine medvojnih in povojnih let.

7. Občni zbor zahteva tudi, da v zvezi z obnovitvijo diplomatskih odnošajev med Vatikanom in FLR Jugoslavijo, komunistični oblastniki v Sloveniji odredijo odstranitev sramotilnega napisa o škofu Rožmanu pred ljubljansko stolnico.

8. Občni zbor iskreno pozdravlja vse Slovence doma in po svetu in jih prosi za pomoč pri prizadevanjih te organizacije.

V Vetrinjskem letu
ob 25. letnici pokolja
slovenskih domobrancev.

OBČNI ZBOR ZDSPB TABOR

II.

SLOVENSKIM POLITIČNIM PREDSTAVNIKOM V SVOBODNEM SVETU

5. septembra 1970.

Spoštovani!

Delegati vseh krajevnih organizacij ZDSPB-Tabora, zbrani na 14. rednem letnem občnem zboru, Vam ob tej priliki pošiljamo iskrene pozdrave.

Ponovno se obračamo na Vas s prošnjo in predlogom, naslovljenim na Vas z dopisom glavnega odbora z dne 9. marca t. l.

Skupna zahteva, da komunisti priznajo pokol okrog 20.000 Slovencev, je imperativna naloga vseh Slovencev, ki hočejo rešit narod komunistične diktature. Če je KP domobrance pobila v imenu naroda, ker je „vseljudska“ in „vsenarodna“ stranka, čemu prikriva ljudstvu s tako strašno skrbjo ta množični umor?

Mnenja smo, da se je po 50 letih svetovnega in 25 letih slovenskega komunizma jasno pokazalo, da sodelovanje s komunisti na političnem polju ni mogoče. Kadar gre komunistom trdo in so razdvojeni, kot je slučaj danes, tedaj jim pride prav vsaka taktika. To jasno pove sam Djilas v svoji knjigi „Razgovori s Stalinom“.

Z izrazi našega spoštovanja in v upanju na Vaš skorajšnji skupni nastop Vas iskreno pozdravljamo.

Občni zbor ZDSPB-Tabor

cc: Ing. L. Beve
Dr. M. Resman
g. Miloš Stare
g. L. Zupan

III.

LADISLAV J. BEVC

Civil. Engineer

46 Arborreo Street

Napa, California, USA

Napa, 6. oktobra 1970.

Zvezi društev slovenskih
protikomunističnih borcev
TABOR
42 Shorecliff Dr.
Rochester, New York 14612.

Dragi prijatelji,

potrjujem prejem Vaših dopisov z dne 9. marca in 5. septembra 1970 in se zahvaljujem za pozornost.

(Na prvi dopis se nisem odzval ker sem se takrat pripravljal na resno operacijo.

V stvari pa sem bil v zvezi z g. „Zupanom“ (psevdonim) in sem ga prosil, da tudi z mojim soglasjem nadaljuje iskanje oblike, v kateri bi se objavila skupna izjava recimo 100% predstavnikov vseh slovenskih beguncev. Naj ne bo važna „okrogla“ obletnica, temveč soglasna in trajajoča obsodba zločinskega bratomora oz. rodomora. Mogoče bi bila to prva prilika, da spravimo na isti papir vse predstavnike slovenskih beguncev, mogoče pa tudi prvi korak k njihovi enotnosti. Skupna izjava bi lahko tudi bila prvo dejanje zdmskih Slovencev k njihovemu vključenju v vsenarodno zvezo, pod katere vodstvom naj bi se uveljavili njihovi skupni načrti za demokratično hodočnost naše domovine.

Svetujem, da se pripravi načrt pritožbe — tožbe — obsodbe tega pozabljenega komunistinega zločina z zahtevo po absolutni rehabilitaciji žrtev, ki naj bodo združene v skupni grobnici, ki naj bo glasna priča njihovega idealnega tveganja za ohranitev demokratičnih pravic slovenskega naroda. Nihče naj ne bo prezrt pri podpisovanju takšne skupne izjave. Poleg objave pa naj se ta izjava izroči tudi Združenim narodom. Sicer mi je eden njihovih tajnikov leta 1953 rekel, da „vrana vrani ne izkljuje oči“, važno pa je vseeno, da se ta izjava predloži tudi Združenim narodom. Takrat so mi rekli, da podpisane pritožbe oz. tožbe izroče vsaki njihovi državi — članici, kar so storili tudi z mojo pritožbo proti komunističnemu preganjanju moje rodbine. S tem bi bila dosežena vsaj tolikšna publiciteta, kot vse pisanje po časopisih.

Mnenja sem, da naj bi izjava ne prezrla tudi žalostnega dejstva so-krivde in soodgovornosti zavezniške okupacijske oblasti, ki je na potuhnjen način in proti načelom človečanskih pravic izročila žrtve njihovim krvnikom. Sprejmite zagotovilo mojega odličnega spoštovanja in prisrčne pozdrave.

LADISLAV J. BEVC

IV.

STARE MILOŠ

Buenos Aires, 10. oktobra 1970

P. n.

Zveza Društev slovenskih protikomunističnih borcev
TABOR — New York

Spoštovani!

Vaše pismo z dne 5. 9. t. l., ki je bilo oddano 1. oktobra sem prejel 7. oktobra. Hvala Vam lepa.

Posebej se zahvaljujem za pozdrave, kj so mi jih poslali delegati krajevnih organizacij ZDSPB Tabora, zbrani na 14. letnem občnem zboru.

Daj Bog, da bi se mi vsi zavedali, kako nujna sta povezanost in medsebojno sodelovanje vseh tistih, ki nam je osvoboditev Slovenije izpod komunističnega jarma še vedno prvi in glavni cilj. Vaše pismo z dne 1. marca sem tudi prečel. Oprostite, da Vam nisem odgovoril. Le tedanja preobremenjenost je bila vzrok. Glede Vašega predloga, da bi pozvali komuniste v domovini, da priznajo pokol slovenske Narodne vojske oz. domobrancev, sem bil mnenja, da bi bilo najlepše, če bi se za 25-letnico obe organizaciji Borcev združili ali pa vsaj obe skupaj poslali spomenico.

To bi bila po mojem mnenju lepa počastitev spomina pobitih tovarišev in prijateljev.

Ker do tega ni prišlo — ne jemljite te ugotovitve kot očitek — sem takoj, ko sem zvedel, da gre predsednik Nixon v Jugoslavijo pripravil spomenico in jo 24. 9. t. l. poslal na njegov naslov, kot višilec dolžnosti predsednika Narodnega odbora za Slovenijo. Spomenica je bila v prevodu objavljena v Svobodni Sloveniji z dne 10. oktobra t. l.

Z Vašim predlogom, da bi komuniste pozvali, da priznajo pokol domobrancev, se ne strinjam. Obtoženec težko prizna krivdo in se navadno brani, da dejanje zanika. Mi moramo pokol domobrancev vzeti kot izvršeno dejstvo, pa naj komunisti priznajo ali ne. V tem smislu sem tudi sestavil spomenico predsedniku Nixonu.

Najlepše Vas pozdravljam z željami k vsemu dobremu.

STARE MILOŠ

Ladislav J. Bevc

VETRINJSKO LETO

„Klic Triglava“ je v številki 378 lani novembra objavil članek svojega političnega sodelavca pod naslovom „Spomenica ‘Svobodnih Slovencev’“. Takšno spomenico je poslal Narodni odbor za Slovenijo ameriškemu predsedniku, preden je leta obiskal Jugoslavijo.

Rodomor, ki so ga leta 1945 izvršili komunisti nad slovenskimi domobranci, je takšnega obsega in tako usoden za Slovence, da moramo enotni in enotno zahtevati, da se krivica ugotovi in prizna pred mednarodnim forumom, da se žrtve rehabilitirajo s tem, da se jim vrne osebna in narodna čast, katera jim je bila odvzeta s surovim nasiljem, da se grobovi vseh teh žrtev označijo in uredijo v skladu s spoštovanjem do njih in s sočutjem do njihove tragične usode in da se omogoči sorodnikom in javnosti, da ob teh grobovih časti spomin mučencev.

Politični sodelavec Klica Triglava, ki je objavil uvodoma navedeni članek, je v zmoti, ko dvomi, da bi bila spomenica poslana v imenu Narodnega odbora in torej v imenu političnih strank, ki ga sestavljajo. Slovenska demokratska stranka seveda brez pridržka soglaša s to spomenico.

Pisec članka namiguje, da sem molčal na poziv „Tabora“, da se nekaj ukrene. Bodi povedano, da sem 6. oktobra 1970 sporočil „Taboru“ na njegovo drugo pismo z dnem 5. septembra 1970 obžalovanje, ker iz zdravstvenih razlogov nisem mogel odgovoriti na njegovo prvo iniciativo z dnem 9. marca 1970. Svetoval sem „Taboru“, da sam pripravi načrt pritožbe — tožbe — obsodbe tega zločina, zahtevajoč absolutno rehabilitacijo žrtev, ki naj bodo združene v skupni grobnici kot glasne priče njihovega idealnega tveganja za ohranitev demokratičnih pravic slovenskega naroda. Poleg objave naj bi se takšna izjava izročila Združenim narodom. Nihče naj bi ne bil prezrt pri podpisu izjave. Izjava bi bila tako bistvenega in pragmatičnega značaja, da ne bi bila vezana na okrogle obletnice, to se pravi, da bi se ponavljala ob vsaki priložnosti, ob kateri bi stremela za zadostitvijo naših zahtev po spoštovanju človeških pravic.

Na moje pismo z dne 6. oktobra 1970 mi „Tabor“ ni odgovoril. Da ne bi bilo še kaj nadaljnjega ugibanja, izražam upanje, da članek političnega sodelavca „Klica Triglava“ „Spomenica ‘Svobodnih Slovencev’“ ne pomenja odgovora ali pa odklonitve „Tabora“ na tisto moje pismo.

(Klic Triglava, marec 1971)

Vsem so še v spominu lanske spominske svečanosti. Toda vseeno si osvežimo spomin na proslavo na clevelandski proslavi. Na sliki od leve na desno: **Stane Pleško**, Toronto, rešenec iz šentvitskih zaporov; **Franc Kozina**, Kanada, rešenec iz kočevskih morišč; **ing. Anton Matičič**, predsednik glasila Tabor, gost iz Argentine; **ga Mimi Martinčič**, Kanada; **Vencelj Dolenc**, rešenec iz škofje Loke, gost iz Argentine; **Milan Zajec**, Cleveland, rešenec iz kočevskih morišč; **Ferdo Martinčič**, Kanada in **France Dejak**, Cleveland, rešenec iz kočevskih morišč.

-pb

Donkilotstvo v Sovjetskem gledališču

Gledališče Majakovski v Moskvi je dalo na svoj repertoar za letošnjo sezono tudi dobro poznani ameriški "musical" — "Man of La Mancha". Delo se nanaša na španski roman "Don Quijote" in je med ameriško publiko doseglo velik uspeh.

V svojem navdušenju nad tem modernim ameriškim gledališkim komadom pa je uprava moskovskega gledališča spregledala nekaj zanimivih dejstev. Predvsem — kar sicer ni nič novega —, da gre do avtorjem za njihova dela posebne dajatve, takoimenovane tantijeme. Sovjetska zveza ni podpisala mednarodne pogodbe o pravicah pisateljev in glasbenikov in tako mirne duše brska po mednarodnem literarnem trgu in si vzame vse, kar ji je všeč, ne da bi to kakorkoli poplačala avtorjem prizadetih del.

Manj poznana dejstva, ki so jih sovjetski gledališniki spregledali, pa jim je pokazal avtor sam.

Dale Wasserman, ki je pripravil besedilo tega dela, je poslal upravi Majakovskega gledališča odprto pismo, v katerem jo svari pred uprizoritvijo Wasserman popolnoma upravičeno sprašuje, kje je ostala njegova avtorska pravica, odnosno odškodnina; potem navaja — za današnjo sovjetsko družbo nezaslišano — dejstvo, da je to delo „neprimerno“ za izvedbo v sovjetski družbi, ker ga je napisal — Žid, to je on sam. To pa še ni vse! Tudi komponist Mitch Leigh, ki je napisal vodilno melodijo — Nemogoče sanje — je Žid in pravtako Joe Darion, avtor vezane besede v tem delu. Wasserman pa gre v svojem pismu še dalje ter navaja tudi zgodovinsko dejstvo, da je bil avtor Žid in se je moral celo zagovarjati zaradi tega.

Wasserman zaključuje svoje pismo, da je poleg teh „nevarnosti“ njegovo delo „ideološko“ sicer popolnoma nedolžno, v kolikor seveda ne obstaja možnost, da bo sovjetsko občinstvo ob poslušanju te predstave nekako doumelo, da so nekateri cilji tudi zanj — nemogoče sanje.

MNENJA IN VRENJA

John Prcela - Stanko Guldescu

OPERATION SLAUGHTERHOUSE, Philadelphia, 1970

Naši hrvaški sosede so po veliki propagandi končno le izdali knjigo o pokolu njihove vojske v letu 1945.

Pričakoval sem bolj koncizno delo z resumejem celotnega potekanja; tako pa je dobro obdelana samo tvarina do umika iz Hrvaške, dočim so vsi dogodki po predaji vojske s strani Angležev opisani le po pričevanju ljudi, ki so te pokolje preživeli, ali bili na kak drug način pri njih udeleženi. Pokol hrvaške vojske — oficirjev, ustašev in domobrancev — je potekal po enakem postopku, kot se je to zgodilo z našimi domobranci; le s to razliko, da so oficirji in ustaši — tudi najnižje stopnje — padli takorekoč že v prvih dneh vrnitve, v glavnem okoli Maribora.

Po vsem postopku, ki je premnogokrat podrobno opisan, je točno razvidno, da je povelja za to pripravila in še pred koncem vojne izdelala zvezna vlada v Beogradu; kar vsaj deloma razbremeni slovenske komuniste. Pri Hrvatih je bil še posebno žalosten pokol ustaške mladine. Pobili so brez izjeme vse od 15—18 leta, ki pač niso imeli druge krivde, kot da so bili zavedni Hrvatje in nedvomno nedolžni pokolov, katere so zakrivali ustaši v prvih letih vojne nad Srbi.

V nekaterih pričevanjih je govora o neprijaznosti ali celo krutosti slovenskega prebivalstva do ujetih Hrvatov. To je seveda obžalovanja vredno; toda v opravičilo lahko povemo, da je takrat prišlo do krutega obnašanja slovenskega prebivalstva celo proti lastnim rojakom-domobrancem. Očitno

je pač človeška narava taka; le malo je ljudi, ki bi se upali v takih trenutkih obnašati vsaj dostojanstveno, če že ne junaško.

Na grobo se računa, da je v prvih dveh mesecih padlo 150.000 Hrvatov. V Sloveniji jih leži 100.000. Posebno važno je pričevanje nekega Dalmatince, ki je bil stražar v Kočevju, ko so pobijali tudi slovenske domobrance. Dalmatinska enota v Kranju je dobila nalog, da izbere 60—70 ljudi, ki naj bi bili direktni izvršitelji tega pokola. Odpeljali so jih v Kočevje, kjer so potem ob pripravljenih kraških jamah opravili svoje kruto delo. Ta priča računa, da je bilo v Kočevju pobitih približno 20.000 Hrvatov, 10.000 Slovencev in nekaj tisoč Srbov. To računa po številu transportov, ki so prišli tekom osmih dni v Kočevje, in po količini uniform, ki so jih žrtvam odvzeli.

V knjigi je tudi objavljen zemljevid Hrvaške. Hrvatje seveda ne bi bili Hrvatje, ako ne bi „Zemlja Hrvatov“ vključevala Kopra, kjer še do danes ni ene avtchtone hrvaške družine, in vse doli do albanske meje, tako da bodo Črnogorci v bodoče morje lahko samo gledali z Lovčena. Res škoda, da se Hrvatje ne morejo malo bolj realno spoprijeti s temi problemi; vsako njihovo delo pač zaradi tega zgubi na veljavi.

Ziljan

THE SLOVENIAN TRAGEDY

1941—1945—1970. Založila ZDSPB (Vestnik). Toronto, 1. junija 1970. str.56

Za glasilom Vestnik stoječa Zveza Društev Sovenskih protikomunističnih borcev (ZDSPB), ki pa je netočno predstavljena kot Federation of Slovenian Fighters for Freedom (Zveza slovenskih borcev za svobodo), je „za 25-letnico prevare v Vetrinju in pokola v Kočevskem Rogu“ izdala v angleščini pisano brošuro **The Slovenian Tragedy** — Slovenska žaloigra.

V lični zunanji opremi je za črnimi platnicami, na katerih čelni strani je poleg naslova krvavordeče načrtan zemljevid Slovenije z glavnimi postajami našega križevega pota, na dobrem papirju in v privlačnem tisku zbrano gradivo, ki naj bi v kratkih obrisih angleško govorečemu svetu vzbudilo pozornost na našo žaloigro izpred 25 let, pa ga istočasno opozorilo tudi, da „se to zelo lahko zopet ponovi, tokrat v še svobodnih deželah sveta.“

Za močnim odlomkom iz pridige pok. škofa **Gregorija Rožmana** dne 9. julija 1945 v št. Vidu na Glini, ki ga spremlja tudi markantna celostranska slika nadpastirja-vidca slovenskega naroda v njegovi najtežji dobi, sledijo uvodu, ki ga je podpisala ZDSPB, prispevki **Josepha Melaherja: Maj 1945 — Maj 1970**, izvleček iz knjige **Johna A. Arneža** „Slovenia in European Affairs“, ki nosi naslov **Komunistična revolucija**, in pa povzetki **Tomaza Kovača** iz knjige „V Rogu ležimo pobiti“, kjer so pod naslovom **Pre-**

vara in nasilno vračanje zbrana pretresljiva pričevanja nekaterih očitvidcev množičnega pokolja slovenske domobranske vojske.

Poleg že omenjene slike škofa dr. Gregorija Rožmana, poživljajo brošuro še uvodna fotografija spominske plošče iz slovenske farne cerkve v Torontu, tri dokumentarne fotografije o izkopu 110 žrtev komunističnega pokola v Jelendolu in močna simbolična skica **Franceta Goršeta** iz l. 1956.

Za večjo pestrost je brošura še zabeljena s citati Milovana Djilasa in samega Tita; za epilog pa je dodan še ponatis iz clevelandskega časopisa z dne 17.9.1969, ki pod naslovom **Did U.S. Agree to Force Refugees Back to Russia?** (So ZDA pristale na nasilno vračanje beguncev v Rusijo?) komentira raziskovanja **Juliusa Epsteina** o **Operation Keelhaul** in ki ga izdajatelj brošure za ugotovitvijo, da „sta Katyn in Kočevski rog samo dva kraja, kjer svobodni svet lahko dobi dragocen nauk,“ zaključuje s pomembnim opozorilom: **In nadvse nujno vam svetujemo, da se začnete učiti, dokler je še čas.**

Z dobro premišljenim, na efekt preračunanim spremnim pismom, ki ga je podpisal tiskovni referent ZDSPB **Otmar Mauser**, brošura mora in tudi je — kakor smo med tem lahko že zabeležili — močno učinkovala na vsakogar, ki mu je in mu bo še prišla v roke.

Pri vsej nedvomni pozitivnosti učinka na angleško govorečega bralca — v čemer vidimo pač najlepšo nagrado, ki jo ZDSPB lahko pričakuje za ta dostojni tribut naši tragediji izpred 25 let — pa bo slovenski bralec, ki pozna našo medrevolucionarno problematiko in njene posledice, naletel na nekatere spotikljaje k, bi jih bilo dobro odstraniti — vsaj pri bodočih naporih za opozarjanje velikega sveta na naš tragični, pa obenem slavni primer.

Ni dvoma, da je zaradi njegovega možatega, jasnega in odločnega tolmačenja Kristusove blagovesti in papeških enciklik o brezbožnem komunizmu pač največja zasluga pok. škofa dr. Gregorija Rožmana in njegove zveste duhovščine, da se je naš narod v času preizkušanja znal sam od sebe pravilno odločiti za edino možno samoobrambo proti naskoku stalinistične mednarodne komunistične zarote na slovensko zemljo. Toda to nam še zdaleč ne daje proste roke za uporabo vzvišene svečeniške podobe pokojnega nadpastirja kot ščita, za katerim branimo in — v kolikor je o sploh na mestu — opravičujemo naš boj proti komunizmu. Če je citat iz škofove pridige kot motto brošure nedvomno efekten za nas, lahko postane v zvezi s celostransko škofovo sliko opreka bistvenemu učinku, katerega naj knjiga doseže v velikem svetu, ki ga v presoji naše problematike ne vodijo nikakšni sentimentalni in še manj verski motivi. Spričo dejanske ali vsaj taktične pomiritve moderne Cerkve z brezbožnim komunizmom, je izkoriščanje lika pokojnega škofa vsaj nekoristno, v kolikor ni bilo že prej zanj osebno celo škodljivo. Ko je komunizem, ki svoje nove odnose do katoliške Cerkve gradi izključno na poudarjanju, da se je spremenila le ona, dokazoval in očitno v marsičem tudi uspel prepričati svetovno javno mnenje, kako anga-

žirana je bila predkonciljska Cerkev, smo pri nas videli, kako so vsi škofovo človečansko dobroto in skrb za narod izkoriščali za večsih čisto svojske podvige, ki z njegovim poslanstvom niso imeli nikakšne zveze; ter s tem še za njegovega življenja dosegli, da se je celo Vatikan v najbolj usodnem trenutku distanciral od njega. Če danes tudi dejanja samega papeža ne morejo več uiti celo javni kritiki vernikov, potem spričo miselnosti moderne sveta lik našega škofa še celo ne more biti jamstvo, zaradi katerega bi se lahko predali varnemu zaupanju, da nas bo ta svet razumel in našo problematiko pravilno ocenil. Pustimo torej našega pokojnega nadpastirjavidca tam, kjer je v resnici stal in za kar je založil celega moža! Samo v tem je zares tudi največji!

Po drugi strani pa sta lik in poslanstvo slovenskega domobranstva, ki postaja pod sodobno prizmo ocenjevanja iz dneva v dan naš najpomembnejši zgodovinski dejstvenik, kateri je izvedel prvo vseslovensko narodno revolucijo novega Slovenca (prim. tudi Vestnik št. 1., 1971, str. 8) v brk krvavi komunistični socialni revoluciji prav v času tuje okupacije, ter je navzlic na zunaj zaznavnim klavdikacijam svobodnega sveta tudi najmogočnejši zglede za dokončno ureditev ne samo naših, temveč tudi vesoljnih medčloveških odnosov, odpravljena na str. 31 z dvema zelo površnima stavkoma, ki povrh pozornemu tujemu bralcu vzbujata še sum. Pisec namreč najprej ugotovi: „Po italijanski okupaciji so Nemci dali slovenskim obrambnim enotam več svobode in več orožja,“ na kar takoj zapiše: „Takrat so bile oborožene skupine organizirane v takoiimenovane domobrance. Poleg krajevnih postojank so le-ti imeli tudi premične bataljone, ki so z dobrim uspehom zasledovali komunistične gverilske skupine.“ To je vse!

Ne bo spričo komunističnega vplivanja, pod katerega učinkom očitno še danes velik del svetovnega javnega mnenja presoja našo medrevolucionarno dobo, nepoučeni tuji bralec po stavku, da „so Nemci dali slovenskim obrambnim enotam več svobode in več orožja,“ posumil, da so domobranci bili zares samo kvislinške enote, ki so „z dobrim uspehom zasledovale komunistične gverilske (!!) skupine“?

Ne samo slovenskega protikomunističnega bojovníka, temveč slehernega poštenega Slovenca, ki bi rad videl, da bi veliki svet končno začel pravilno presojati našo kruto polpreteklost, pač hudo zaskeli, da je naše domobranstvo odpravljeno tako v brošuri, ki jo je za tuji svet sicer lepo pripravila prav tista zveza, katere jedro tvorijo vendarle domobranci. Če iz nepoznanih razlogov pisec že ni mogel posvetiti domobranstvu več skrbi z ozirom na blesteče poslanstvo, ki ga je nedvomno izvršilo, bi pač lahko dokazal vsaj upravičenost, zakaj je novozelandski zdravnik pri partizanih Lindsay Rogers, ki ga citira v opombi 57, slišal, da je prebivalstvo domobrance imenovala — naše.

Še slabše je v brošuri odrezal gen. Leon Rupnik. Ustanovitelj, organizator in oče slovenskega domobranstva namreč sploh ni imenovan — raz-

zen v opombi 47, kjer pisec citira iz neke komunistično navdahnjene knjige iz leta 1949 stavek nekega Wayne Vucinicha, češ da je „Natlačen, čigar kvislinško kariero so kaj kmalu končali strelji slovenskega rodoljuba, je sledil gen. Leon Rupnik...“ Toda Marko Natlačen je na str. 29 osnovnega teksta opravičen kot „bivši guverner Slovenije in podzemski (??) glava Slovenske Ljudske Stranke v okupirani Sloveniji“; gen. Leon Rupnik pa ostane pač samo tam v opombi — kot naslednik Natlačenove „kvislinške kariere...“

Če je bilo v panični zmedi takoj po vojni vsaj še do neke mere razumljivo — čeprav neopravičljivo —, da so se nekateri, ki naše medrevolucionarne problematike niso znali nikoli postaviti na realne osnove, skušali distancirati od gen. Leona Rupnika, danes iti mimo pravičnega prikaza lika — pa že tudi samo zamolčanje — ni več samo pomanjkanje čuta za doslednost in poštenost v prikazovanju naše polpreteklosti, temveč pravo nasilje nad zgodovinskimi dejstvi.

Te pripombe, ki so zapisane samo z namenom, da bi v bodoče vsaj tujcem bolj pravilno, pravično in objektivno prikazali naš slučaj v sklopu tragedije, ki jo po zaslugi mednarodne komunistične zarote ter ob politični in še bolj idejni kratkovidnosti odločujočih dejstvenikov še svobodnega sveta doživlja vse človeštvo po drugi svetovni vojni, v ničemer nočejo kratiti na splošno globokega vtisa, ki ga je brošura že dosegla in ga mora še doseči. Zakaj vsakdo izmed Slovencev — vsaj v zdomstvu —, ki hoče biti zares pravičen do strahotnih žrtev komunistične revolucije prav za časa tujčeve okupacije naše domovine, je dolžan, da jo tudi potem, ko je 25-letnica naše vseslovenske žaloi gre že mimo, neutrudno širi med krogom svojih angleško govorečih znancev in prijateljev.

Dr. SK

Ratko Parežanin

Druga svetovna vojna in Dimitrije Ljotić

V založbi časopisa „Iskra“ bo v kratkem v Münchenu izšla knjiga izpod peresa znanega srbskega publicista Ratka Parežanina, ki pod gornjim naslovom obdeluje posege Dimitrija V. Ljotića v jugoslovanska dogajanja izza konca prve svetovne vojne pa do njegove tragične smrti na Slovenskem Primorju aprila 1945. Ker je Dimitrije V. Ljotić pustil svoje sledove tudi v dogodkih ob zaključku vojne in komunistične revolucije pri nas, bo knjiga gotovo zanimala tudi naše bralce, v kolikor obvladajo cirilico. V predplačilu 25 nemških mark ali enake vrednosti v drugih valutah je delo, ki bo obsegalo okoli 450 strani, mogoče naročiti na sledečem naslovu: Iskra Verlag, 8 München, Postamt 33, Fach 568.

Rudolf Žitnik-Ris – 70-letnik

Daleč od domovine, ločen od družine po nepremostljivi pregradi, katera se do samega neba dviga med slovenskimi zdomci v svobodni tujini ter med rdečim režimom v domovini, ki je danes prav zaradi histeričnih poizkusov dokazovanja „osvobodilne borbe“ komunistov še po več kot četrto stoletju manj svobodna kot kdajkoli, je v Buenos Airesu dočakal 70 let življenja odločen protikomunistični borec izza prvih ur g. Rudolf Žitnik-Ris.

Ni potrebno, da bi ob tem jubileju poudarjali mi slavjenčeve rodo ljubne zasluge. Proti nam in mimo nas so jih v svoje „zgodovinopisje“ zapisali rdeči pisuni uradnega pismenstva v domovini, da bo od tam njegovo ime bodočim rodovom novih Slovencev dokazovalo ravno nasprotno resnico od tiste, ki naj bi jo ohranile skladovnice režimske „zgodovine“.

Če ne bi bilo tako, bi vsej mladosti in vsem najlepšim, zrelim letom slavljenca manjkalo pravega smisla.

Od navdušenega sokolskega in jugoslovansko usmerjenega, demokratično prežetega mladince je, med obema vojnama, prišel kot zrel možakar v vodstvo Jugoslovanske Narodne Stranke in je torej bila samo njegova načelna doslednost tista, ki ga je že takorekoč prve dni po tujčevi okupaciji potisnila med organizatorje ne samo prvega jugoslovanskega, ampak prvega evropskega oboroženega odpora proti osvajalcem, kakor ga je na Ravni gori ukresil takrat — in za pravično zgodovinopisje še danes in za vselej — legendarni Draža Mihailović.

Prav ta njegova zrela doslednost v načelih je tudi na mah razblinila vse pomisleke, kateri so v urah usodne odločitve mrtvili voljo in pripravljenost mnogih ljudi, ter mu jasno razsvetlila smer, na katero je stopil z odločnostjo risa, ko so hlapci Stalinove mednarodne komunistične zarote zlorabili rodoljubna čustva trpečega narda in s prevaro „osvobodilne vojne“ tudi na naših svetih tleh v krvi in ognju sprožili revolucijo prav v času, ko je narodu vezal roke tuji okupator. Zato se meščansko zveneči Rudolf Žitnik prelevi v Risa ter v jeku komunističnega krvavega zločina organizira in zbira borce sokolske in narodne legije za obrambo svobode in demokratične opredelitve spričo grozeče rdeče tiranije, ki se je preko strahotnih grozodejstev prav pod tujo okupacijo pričela vzpenjati na grbo pošteenega, svobodoljubnega slovenskega naroda.

Čeprav je nekaj že zapustil zapisanega, nam Ris iz te dobe še dolguje zapis, ki bo pomemben dokument za pravilno presojo naše medrevolucio-

narne problematike. Vemo namreč, da Grčarice in Turjak v tistih usodnih septemberskih dneh leta 1943 morebiti ne bi ostala v naši zgodovini kot tragičen spomenik komunistične zahrbtnosti in izdajstva, če bi odgovorni v narodnem taboru nekoliko bolj zaupali in zato tudi prisluhnili prav Risu — Rudolfu Žitniku.

Spričo latentne, osnovne in prvenstvene rdeče nevarnosti so zaradi njegove demokratične, svobodnjaške poštenosti ostali tudi njegovi odnosi do gen. Leona Rupnika in njegovega slovenskega domobranstva ves čas lojalni. Ko tudi mnogi dobro misleči odgovorni ljudje niso znali pravilno oceniti danih okoliščin, se Rudolf Žitnik-Ris ni pomišljal že takrat objektivno ocenjati naporov gen. Leona Rupnika na čelu resnične prve narodne revolucije novega Slovenca v službi Bogu — Narodu — Domovini. Pravilno je namreč presodil, pod kakšno zastavo in v katerem cilju bi ta naša prva za res narodna, vseslovenska domobranska revolucija novega Slovenca končala, če opeharjeni svetovni dejstveniki ob koncu vojne ne bi pogreznili v nesrečo milijonov svobodnih ljudi vseh zemeljskih celin, ne samo Jugoslavije in Slovenije.

Ker je ta cilj lebdel pred njim, je bila logična njegova pot v noči 3. maja 1945 na Tabor v Ljubljani in je bila neizbežna njegova prisotnost v takratnih odločitvah Narodnega odbora, kj mu je pripadal. Toda prav tako je bila samo doslednost njegove civilne korajže, da je z ozirom na nekatere korake upal pozneje javno pribiti: „Ja, ja... polomil' smo ga...“

Za to korajžo Rudolfu Žitniku-Risu ne čestitamo ničmanj kot za njegovo protikomunistično načelnost izza prvih usodnih ur. Poleg načelnosti je na koncu koncev vendarle samo takšna vsestranska in splošna civilna korajža, katero bi morali izpričevati vsi, edina pot, ki nas bo ob pravilni presoji danih možnosti in sprotne popravljanju morebitnih lastnih napačnih korakov pripeljala do enotne volje v stremljenju k vsem skupnemu cilju — svobodi slovenskega naroda.

Zato naj Rudolfa Žitnika-Risa prav nič ne moti, da je bil žrtev te svoje korajže! Nas ni motilo, ko je bil še član Narodnega odbora in je šel na partizansko ladjo v buenosaireškem pristanišču objet — sina. Napravil je to javno in z najbolj plemenitimi nagibi, medtem, ko so istočasno že na skrivaj odhajali v domovino — ne ravno objemat ločenih sinov! — ljudje, ki bi po svoji stanovski investiduri morali dajati zgled svojim ovčicam, pa jih zato ni nihče — javno napadal! Če Rudolf Žitnik danes, ko mu je težko življenje daleč od dragih v tujini in osamljenemu položilo na ramena 70 križev, odide počit v topel objem rodnega ognjišča, ga bodo spremljala naša hvaležna čustva za vse, kar je storil in dokazal kot — Ris.

Ker pa je sedaj še med nami, naj ve, da so naše čestitke k njegovemu lepemu jubileju iskreno tople!

RATKO SUSTERSIČ

GOREČE
KLASJE

*Gospod, vzemi žgalni dar.
Brat, mir naj bo s teboj,
in svet ti bode moj pokoj.
Ti, zemlja, sprejmi iz teh žil napoj
in s cvetjem mi zasuj iz teh kosti oltar.*

IZGUBA SVOBODE, NASTOP KOMUNISTOV

(1941—1942)

I

Vihar z neba žareči strmoglavi
nad polje v mladem klasju sanjajoče,
stepta pšenico plamen razdivjani,
ki razgori se v rdeče cvetje žgoče.

Stoteri ognji zarjo so prižgali,
okrog domov pa jablane cvetoče
so ples bežečih senc zakrile plahi
in mater jok, krik črede umirajoče.

Predragi kelihi bili so zlati,
preveč bila je vedno sveža kita,
pozlačeni samo so prave zamenjali.

Namesto svežih rož tam trhla le steblika;
in ker iz plitvih čaš smo darovali,
zveneči plamen žrtve použiva.

II

Zveneči plamen žrtve použiva,
kosti v zapestjih trda žica grabi,
krdelo sušnjev na grmadi umira,
v svitu ognjev ples zveri pijanih.

V viharju strgana zavesa dimna
razgali pir prešerne zveri gladnih,
oči sršečih votla lakot vžiga
požar krvi zasušnjene drhali.

Ugasnila je kondorju sinjina,
naliva žolča mrak mu v kri in davi
mu grlo z lakotjo in lomi krila.

Zblazni svobode sin, od večč obdani,
prežre vezi žolč žarki — luč blaznika —
en sam oltar je ves obzor krvavi.

ZAČETEK REVOLUCIJE

(l. 1942)

III

En sam oltar je ves obzor krvavi,
preseka mrak nam zarja plamenita,
opojno cvetje že pomlad nam znani.
„Krvavih rož,“ pijani suženj vriska:

„mi daj, saj zdaj je čas težko čakani
že tu osvete sladke! Žgi, ubijaj
in stri obraze trhle — rod hinavski,
svobode se napij na ruševinah!“

Zbesneli ptič razruši zid prastari,
perut ogromna sončni up zastira,
iz ran pa mu, ki z žolčem so navdali,

tekoči svinec brizga, cvetje hira
v žarki rosi — mladei pokončani,
morje goreče smrtne krike skriva.

IV

Morje goreče smrtne krike skriva,
tekoči svinec divje ognje pali
iz bliskov tisočerih dim se dviga,
togatno raste plamen maščevalni.

Brezupni beg hiti na pot brez cilja,
odziva klicem mrak se le pošastni.
Pogasil ogenj, črno morje dima,
na dnu morja pa bratje pokopani.

V noč strmé le prazna pogorišča,
laži zveneli vencí so požgani
in zvezda se vodnica utrníla.

Skoz drevje toži veter mlačni,
ob vodi krčevito človek roke zvija,
iz morja svetli zublji vztrepotali.

ODPOR

V

Iz morja svetli zublji vztrepotali,
vrtinčasti vihar pepel razgrinja,
osamljeni plameni luč prižgali,
iz mrtvih ogorko obsvetlila

z drhtečim sojem grob rodu prerani.
Iz mrtvih senc življenje je zbudila,
ko meteži so snežni pridivjali
in zakovali v led vsa pogorišča.

Molče, brez žara, snopje na poljani
zgorelo, sapa jim pa raztrosila
pepel v togi mrak je zemlji gladni.

V samotni mrak tožeč ječi tišina,
a iz grobov so beli ognji vstali —
žareč signal — ki ga tema zakrila.

POKONČANJE BORCEV

(25.—31. maja 1945 in pozneje)

VI

Žareč signal — ki ga tema zakrila,
bili so ognji, iz krvi nastali,
utrgala je plamen vihra zimska —
leže po grobljih utrinki razsejani.

V mraku sneg zasul je vsa grobišča,
pobratil se pijani volk s šakali,
jim v svitu rdečih zvezd s krvjo napija,
ko na sedmini slavni so se zbrali.

Še vroča kri iz teles je napojila
trepetajoči plamen v noči mračni,
žari nebés, molče kopni tišina

na zapad v krik z vzhoda v prostor prazni,
odsvit pogoltne megla sinja,
grobov je molk, iz njih se zarja dramí.

VII

Grobov je molk, iz njih se zarja drami,
rjoveč je molk prsti, ki napolnila
nešteta brezna trupel nametanih,
v očeh jim prst in v prsih prst jih stiska.

V Grahovem, Teharjih, v Krimski jami,
v Jelendolu, Rogu bdi gomila
čuječih mož na zadnji mrtvi straži,
ognjeni meč nezvanim pot zapira.

„Na svatbo, bratje moji, ste pozvani,
nocoj pri nas je pir krvi, ne vina,
razlij peneči sok čez svod majavi,

čez ves obzor naj teče reka živa!“
In zemlja pije kaplje darovanih,
a cvetje iz krvavih srag vzklija.

VIII

A cvetje iz krvavih srag vzklija,
krvavi blagoslov po zemlji naši
so vetri posejali, mučeniška
sprejema trupla zemlja v pokoj zadnji.

Zdaj mi smo bilje trav in polja žitna,
drevesne krošnje, vsa prelest v zarji
bodočih juter, božja večna lira,
vesoljni zvon, pojoč spev zvezdni ubrani.

Življenje pada, pokošena žita,
s prstjo se v mračnem krilu zrnje brati,
v tisočero cvetje mlado vznika.

Sanj blodnih plen iztrgan roki hlastni,
iz prstov grabežljivih meč izvita,
list gore naše blazni ogenj pali.

EMIGRACIJA

(1945—?)

IX

List gore naše blazni ogenj pali,
vihar čez svod žareče sle pošilja,
ogorkov, še žarečih, izruvanih,
strupeni ogenj nov požar vžiga.

Prgišče zrnja palo je ob strani,
v plamen se je razgorela iskra
iz žoičnih kapelj, z zrnjem zaostalih,
še zadnja sled domače grude umira.

Pred ognjem se golobje razbežali
iz toplih gnezd domačih, dim požiga
s strupenim tlenjem ubežno jato mami.

V očeh obeh skeleča pekočina,
iz prs hropečih gnev se trga strastni,
nad brata brat nož Kajnov slepo dviga.

X

Nad brata brat nož Kajnov slepo dviga,
tu trop hijen, po sli pohlepni gnani,
drgetajoča slast krvi jim tira
meso kipeče trgat z ran zadanih.

Osladni smeh jih lesk pohlepni skriva,
reže zobje se v pozdrav izdajski,
iz žrela zveri smrad hlepeči diha,
hropé iz ran kri liže stvor ogabni.

Tožeč preteče išče povračila
najmlajših bratov nežni cvet steptani,
na tujem blodni ogenj iz močvirja,

v brezpotni gluhi mrak pregnani,
in rušo v črno vodo potonila,
iz src ljubezen vso smo izruvali.

XI

Iz src ljubezen vso smo izruvali,
razbičana v viharju smo mladika,
v soncu žgočem usiha sok krvavi,
iz prs se zadnja kaplja je stočila.

Puhti okrog iz debel izruvanih,
med ruševinami golazen stika,
nad mrtvim gozdom krakajo gavrani,
v pečevju nad prepadi čuk skovika.

V kremenu strele so nekoč kresali,
v stekleni pesek čaša se zdrobila,
na tuji breg zdaj vali ga naplali.

Nič več nas cvetja rosni čar ne mika,
že davno smo mladost izdali,
da bi bila grenkost do dna izpita.

XII

Da bi bila grenkost do dna izpita,
zvrtniči v prah vihar naj v puščavi
stekleni pesek, in ognjena vihra
razpiha naj v požar naš mir jokavi.

Razkoplji ugasla črednikov kurišča,
nameči dračja, ogenj živ razgali,
raztrosi žar, naj vsa požge selišča
krog domačij plazeče se golazni!

Naj se utrne iz kremena iskra,
naj jeklo poje, naj plameni žgalni
do kraja dogore krog žrtvenika!

Sežigat vence smo bili poslani,
oznanit, da je živih pepelnica,
a z bolečinami zaznamovanih.

VRNITEV

XIII

A z bolečinami zaznamovanih
vstala bodo jutra, z roso umita,
vzcvetelo cvetje sveže na oltarjih,
šumela polja bodo valovita

v vetru duš pojočih, žrtvovanih.
Na njih dom pomlad se bo vrnila
visokih trav, iz soka pokopanih,
popotnim ustne voda bo hladila.

Leže po pustem polju razmetani
krvavi snopje, jutranja tišina
kropi jih z nemo roso v novi zarji.

Razsuto cvetje po strnišču umira,
vstaja cvet, iz zrnja darovanih
rod pot ljubezni žrtvovani utira.

MAGISTRALE

XIV

Vihar z neba žareči strmoglavi,
Zveneči plamen žrtve použiva,
En sam oltar je ves obzor krvavi,
Morje goreče smrtne krike skriva.

Iz morja svetli zublji vztrepetali —
Žareč signal — ki ga tema zakrila,
Grobov je molk, iz njih se zarja drami,
A cvetje iz krvavih srag vzklija.

List gore naše blazni ogenj pali,
Nad brata brat nož Kajnov slepo dviga,
Iz src ljubezen vso smo izruvali,

Da bi bila grenkost do dna izpita;
A z bolečinami zaznamovanih
Rod pot ljubezni žrtvovane utira.

USPEHI RDEČE ARMADE

Kot lani, je tudi letos European Liaison Group (Skupina evropske povezave) v Londonu, ki smo jo našim bralcem že predstavili ob drugi priložnosti, za gostovanje pevskega zbora sovjetske rdeče armije izdala poseben „program“, v katerem občinstvo opozarja na resnično poslanstvo tega zbora v teku njegovega gostovanja po svobodnem svetu. Letos je v „programu“ kronološko nanizala nekatere „uspehe“ rdeče armije, katerih nikakor ne smemo odtegniti tudi našim bralcem. — Op. uredništva.

- 1917 — Vpad v Belorusijo.
- 1918 — Rdeča armija napade Ukrajino in pobije množico ukrajinskih študentov v Krutih.
— Vpad v Estonijo.
— Belorusija znova napadena.
— Komunisti osvoje Turkestan.
- 1918—19 — Vpad v Litvo in opustošenje obsežnih litvanskih pokrajin.
- 1918—20 — Estonska osvobodilna vojna proti rdeči armiji.
- 1919 — Vpad v Latvijo in njeno opustošenje.
— Dvakratni napad na Ukrajino s strahotnim krvoprelitjem.
- 1920 — Konec neodvisnosti Ukrajine in Belorusije.
— Severni Kavkaz in Azerbejdžan zasedena.
— Napad na Poljsko.
— Oborožena vstaja v Turkestanu (1920—28).
— Začetek množičnega izгона Ukrajincev: 6 milijonov v letih 1920 do 1939.
- 1921 — Vpad v Georgijo s sledečimi množičnimi pokolji.
— Komunisti se polastijo Armenije.
— Rdeča armada zatre vstajo sovjetskih mornarjev v Kronštatu.
— Uničenje ukrajinske autocefalne cerkve v Kijevu.
- 1924 — Zatrtje narodne vstaje v Georgiji: 7.000 pobitih, 20.000 deportiranih.
- 1930 — Zatrtje vstaje v severnem Kavkazu.
- 1930—33 — Nasilna kolektivizacija povzroči lakoto in kmečko vstajo v večini osvojenih dežel, čemur sledijo množične deportacije. Okrog 5 milijonov ljudi umre samo za lakoto (po večini Ukrajinci).
- 1936—37 — Stalinove množične čistke.

- 1939 — Poljsko napadejo in opustošijo združene sovjetske in nacistične vojske (Nad 1 milijon ljudi deportiranih v Sibirijo in 10.000 poljskih častnikov postreli NKVD v gozdu pri Katynu).
- 1940 — Zasedba Estonije, Latvije, Litve. Sledijo množične aretacije.
— Rdeča armija zasede romunsko pokrajino Besarabijo.
- 1941 — Množične deportacije in streljanje Estoncev, Latvijcev in Litvancev.
- 1943 — Odkrit množični grob 10.000 Ukrajincev, ki jih je dal pobiti Hruščev v Vinici.
- 1943—44 — Deportacije celih narodov — Krimski Tatarji, Kalmiki, Karačaji, Čečeni, Inguši in Balkarji. Sledi deportacija Mešketov.
- 1944 — Rdeča armija prevari varšavske vstajnike proti Nemcem, ker namenoma zaustavi napredovanje. Potem razoroži enote poljske vojske v domovini in vojaštvo deportira (1944—45).
— Ukrajina, Belorusija, Estonija, Latvija in Litva znova zasedene.
— Rdeča armija nastopi proti ukrajinskim upornikom (1944—48) in proti litvanskim gverilcem.
— Rdeča armija vdre v Jugoslavijo, s čemer je uničen nacionalni odpor pod vodstvom generala Mihailovića, in ustoliči na oblast Tita.
- 1944—48 — Na pritisk rdeče armije so nasilno postavljeni komunistični režimi v Bolgariji, Madžarski, Romuniji, Poljski, Albaniji in Češkoslovaški.
- 1953 — Rdeča armija zatre stavko političnih ujetnikov v Norilsku.
— Oklopniki rdeče armije zadušijo delavsko vstajo v Vzhodni Nemčiji.
- 1954 — Oklopniki rdeče armije pregazijo 500 ukrajinskih političnih ujetnic v suženjskem taborišču Karaganda.
- 1956 — Druga narodna vstaja v Georgiji je krvavo zatrta (3000 mrtvih, 50.000 deportiranih)
— Zadušenje vstaje v Poznanu na Poljskem.
— Z množičnim streljanjem civilistov, pokoljem ujetnikov in izdajalsko, zahrbtno aretacijo generalov, ki so bili povabljeni na pogajanja, rdeča armija zatre revolucijo na Madžarskem.
- 1968 — Rop češkoslovaške in konec takoimenovane češkoslovaške pomladi, uničenje svobode in sledeče neprestane čistke

Mi bi dostavili samo še vprašanje, kolikor „uspehov“ bodo morali rdeča armija in njeni lakaji še doseči, da bo svobodni svet dokončno odprl oči...?

MILWAUKEE

Član **Ivo Konovar** je v januarju obhajal 50. rojstni dan. Bil je eden od prvih, ki je stopil v vrsto protikomunističnih borcev v Dravljah nad Ljubljano.

Rudi Kotar in **Slavko Janežič** sta srečno prestala operacijo in sta sedaj že pri svojem vsakdanjem delu v tovarni.

John Limani je pred kratkim obhajal 25-letnico poroke.

Franci Jakoš, sin **Ivana Jakoša** je po končanem študiju na univerzi stopil v letalsko oficirsko šolo in se obvezal za šest let.

CLEVELAND

DSPB Tabor v Clevelandu je priredilo 17. aprila 1971 svojo spomladansko veselico. Kljub temu, da je letos v tej deželi večja brezposelnost kot zaposelnost, je bila udeležba sijajna, za kar gre v prvi vrsti zasluga vsem tistim, ki so prodajali vstopnice v predprodaji in jih tako veliko prodali tudi mladim Amerikancem. Posebno hvale vredno je to, da je bilo na veselici veliko mladine. Videli smo goste iz Toronta in tudi Geneve.

Ob tej priliki bi se zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli do tako velike udeležbe in finančnega uspeha, saj je bilo preko 700 dolarjev dobička. Prav lepa hvala kuharicam, zlasti še ge. Hočvarjevi katera je prevzela kuhinjo in s tem veliko odgovornost, saj je res težko ustreči vsem; da namreč nihče ne bo lačen, pa da tudi ostalo ne bo. Tudi to pot se ji je to posrečilo. Hvala lepa vsem ostalim ženam in dekletom, katere so pomagale v kuhinji, kot tudi mladim gospodičnam, katere so stregle gostom pri mizah. Lepa hvala tudi vsem ženam in dekletom, ki so napekle pecivo in ga darovale ter tako tudi one pripomogle k še večjemu denarnemu uspehu.

Ne smemo pa pozabiti zahvale natakarjem, kateri so tako marljivo gledali, da so vsakemu čimprej postregli. Lepa hvala tistim, ki so prodajali vstopnice, pripravili dvorano, postavili mize in vse ostalo. Oder je bil tudi to pot lepo okrašen s slovenskimi trobojnicami. Lepa hvala tudi radiooddaji **WXEN**, katera je dva tedna preje delala vsak dan reklamo za veselico; ravno tako tudi dopisnikom v Ameriški Domovini. Hvala tudi orkestru „Veseli Slovenci“, kateri so poskrbeli, da so prišli na račun vsi, ki se radi vrtijo; saj so igrali pozno v noč.

Za spremembo so bili to pot baloni pod stropom, v katerih je bilo nekaj srečnih števil in za katere so se potem dobile nagrade. To je bilo ve-

selje gledati, ko so okoli polnoči balone razpustili, da so jih ljudje lovili in je bilo pokanja, da je bilo veselje. Še malo preje pa je gotove srečeneže čakalo presenečenje pod stoli kjer je bilo nalepljenih nekaj kuvert, kjer so bili dobitki.

Nekaj slovenskih trgovcev nam je to pot poslalo denarne darove, tako sta bila potem v dvorani na javnem prostoru nabita dva letaka z njihovimi imeni. Tudi njim prav lepa hvala.

Pozabiti pa ne smemo tudi vseh navzočih, ki so se veselice udeležili in pri tem veliko gmotno pripomogli do tako velikega uspeha.

Hvala prav vsem, tistim ki so delali, in tistim, ki so se udeležili, pa na svidenje 18. julija na pikniku in 2. oktobra na veselici.

NAŠI MRTVI

† Rev. Štefan Kraljič

V kraju Kenmare v Severni Dakoti v Združenih državah je dne 18. marca t. l. umrl rev. Štefan Kraljič. Ko je pokojni župnik po 35 letih svečeniške službe daleč od domovine stopil pred večnega Sodnika, je njegova duša v žaru milosti božje spokojno zrla naproti plačilu, ki ga je Gospod Prave in resnice namenil svojim najbolj zvestim. Zakaj to je pokojni župnik v teku svojega življenja dokazal ne samo kot svečenik, ampak tudi kot človek.

Po sorodstveni povezavi s svojim malim bratrancem dr. Janezom Kraljičem — lani umrlim ljubljanskim kanonikom — je zaradi izredne nadarjenosti gotovo imel v rokah ključ do vrat, ki bi se odpirala njegovim talentom na vedno višjih mestih naše cerkvene hierarhije. Toda pokojnik je že jeseni 1941 jasno uvidel, kaj se skriva za rdečim nasiljem, ki so ga takrat valpti Stalinove mednarodne komunistične zarote spustili nad našo domovino. Zato je brez večjih pomislekov začel nemudoma pomagati pri organizaciji Slovenske zveze na Vrhniki, kjer je bil takrat kaplan. Ko je potem rdeča zločinstvenost prišla do stopnje, kjer si je pod tujo okupacijo že itak neznosno trpeči narod moral na nek način pomagati sam, so prvi branilci slovenskih družin in domov pri št. Joštu nad Vrhniko našli v pokojnem gospodu Štefanu človeka, ki je s svojo svečeniško avtoriteto jamčil za pravilnost njihovega nastopa. V času, ko je bilo komunistično zločinstvo neprimerno bolj kruto kot vsa nasilja fašističnega okupatorja, je bilo samo naravno nujno, da je zgled prvih šentjoških borcev zbudil zavest počtenih mož in fantov, ki so se dvignili v obrambo in začeli širom takratne ljubljanske pokrajine ustanavljati Vaške straže.

V polnem teku komunistične revolucije prav za časa tuje okupacije so predstojniki jeseni leta 1942 pokojnega gospoda Štefana poslali na višje študije v Rim; pa se je že na začetku poletja 1943 vrnil v domovino ob stran slovenskih poštenjakov v boju proti brezbožnemu, našemu narodu popolnoma tujemu zarotništvu. Tako so ga ob italijanskem razsulu ujeli partizani v sklopu temeniške in stiške Vaške straže ter ga mučili po svojih zaporih, dokler se mu ni posrečilo pobegniti.

Če bi njegovemu pravilnemu tolmačenju svečeniškega poslanstva v času brezbožnega komunističnega nasilja še kaj manjkalo, so mu prav ta čas zaporov in trpljenja rdeči zarotniki pripomogli do dokončnega spoznanja, da v doslednem skladu z naukom Petrovega naslednika na skali sv. Cerkve z brezbožnim komunizmom ne more biti nikakšnega sodelovanja.

Ko je potem gen. Leon Rupnik priklical v življenje naše ponosno slovensko domobranstvo in mu postavil za revolucionarno vodilo novega Slovenca tri vsemu svobodoljubnemu človeštvu bistvene vrednote Bog — Narod — Domovina, pokojni gospod Štefan pač ni mogel pomisliti, kje sicer, če ne prav v slovenskem domobranstvu, je njegovo mesto poštenega Slovenca in zvestega duhovnika. Vključil se je v ponosno legijo sinjih borcev, ki so za svetel zgled vsemu svobodoljubnemu človeštvu na mali slovenski zemljici bili usodni boj proti strupeni kači mednarodne zarote.

Kot domobranski vojni kurat je s tolažbo Kristusove blagovesti do konca spremljal junaške borce višnjegorskega in stiškega bataljona in se s tem za vedno zapisal ne samo v neizbrisni spomin preživelih slovenskih bojevnikov za Boga — Narod — Domovino, temveč tudi v svetle anale naših težke zgodovine, od koder prav v današnjih dneh splošne zmede pojmov, njegov zgled resničnega apostola Kristusovega kaže jasno pot v svobodno bodočnost slovenskega naroda in vsega človeštva.

Skupaj s temi borci slovenskega domobranstva je maja 1945 odšel tudi na Koroško in se rešil mučeniške smrti svojih 12.000 opeharjenih sobojevnikov samo zaradi prevdarne odločnosti maj. Emila Cofa, ki je v noči 31. maja 1945 svojo bojno skupino razpustil in tako svoje borce otel pred nasilno izročitvijo.

Po vetrinjski žaloigri je pokojni gospod Štefan nekaj časa delil bedno usodo brezpravnih slovenskih protikomunističnih zdomcev v lienskem taborišču v Vzhodnih Tirolah, potem pa prevzel župno upraviteljstvo na fari Falterschein pri Landecku, od koder je leta 1949 odšel v dokončno zdomstvo v Združene države.

Na raznih dušnopastirskih mestih tudi v novem okolju ni za las odstopil od poslanstva, za katero ga je na godovni dan slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda leta 1935 mazilil naš nepozabni vladika in čuječi nadpastir dr. Gregorij Rožman. Še dobro leto pred neizprosno smrtjo je v pismu prijatelju — navzlic vsiljivim novim trenjem — jasno zapisal, da je zanj komunizem navkljub modernim začimbam, s katerimi se skuša vtiho-

tapiti v miselnost svobodnega človeštva, v bistvu s človekovo vestjo nez-družljivo zlo.

Kot tak nam zgled našega pokojnega kurata č. g. Stefana Kraljiča sedaj v zboru 12.000 slovenskih mučencev na predstraži svobodnega člo-veštva sveti skozi mračnost današnje zmede v svetlo bodočnost. Če namreč za božje ljudstvo od vselej in danes velja nuja, da aktivno posega v kri-vice in nasilje okolja ter zastopa božjo Resnico, potem je slejkoprej nje-gova prvenstvena naloga in dolžnost, da predvsem pokaže na osnovno kri-vičnost, nasilnost in laž brezbožne svetovne komunistične zarote, v ka-kršnikoli obliki naj že nastopa.

Dragi, nepozabni naš kurat izza časov usodnega boja slovenskega na-roda na prvih okopih svobodnega človeštva, ko klečiš v poveličanju zve-stega svečenika med legijo naših 12.000 domobranskih mučencev, prosi Vse-mogočnega, da bi po vašem svetlem, veličastnem zgledu vztrajali do zma-ge v boju za Boga — Narod — Domovino!

Franju Holyju v spomin

Bilo je nekega pustega poznojesenskega 1945. leta v begunskem ta-borišču v Eboli-ju (Italija). Iz šotora sem privlekel nekaj stolu podobnega, in medtem, ko sem še poiskal škarje in glavnik, se je Rado že vsedel na „stol“ in potrpežljivo držal glavo. Pričel sem nato svoje prve in do sedaj edine poskuse v frizerski stroki. Vkljub mojim najboljšim namenom mi „delo“ ni šlo od rok.

Nenadoma zaslišim za seboj: „Fantek, Tebi pa to ne gre. Daj mi škar-je in poglej, kako se naredi!“

Ozrl sem se preko rame in zagledal malega človeka v uniformi po-ročnika, pa slovensko je govoril. Toda mojega začudenja ni še bilo konec, ko sem videl, kako se je Radotova skuštrana glava pod spretnimi strigljami spreminjala in dobivala spodobno frizuro.

„Vidiš, je že boljše,“ mi je rekel mali mož in se zasmeljal.

To je bilo moje prvo srečanje s Franjom Holyjem. Tako sva se spo-znala takrat v tistih hudih časih. In spoznal sem ga takega, kot je tudi po-tem vedno bil: dobre volje in vedno razpoložen za usluge, če jih je le mo-gel storiti.

Nekaj let pozneje, bili smo v taborišču v Senigalliji, sva se ponovno srečala. Prišel je iz sosednjega taborišča skupaj z drugimi zabavat naše taboriščnike. šaljivecu, kot je bil, tega ni bilo težko doseči.

Ko sem bil že nekaj let v Argentini, sva se zopet srečala. Zopet sem ga videl na odru, to pot v veliki dvorani Jugoslovanskega doma v Dock Sudu, predmestju Buenos Airesa. S svojimi šalami je zabaval zbrane staro in novonaseljence. Kolikokrat pozneje se je to ponovilo, ne vem. Toda ni bilo

priredivte Jugslovsanskega Sokolskega Društva, kjer bi Franjo ne sodeloval. A ni bilo delo na odru vse, kjer je deloval. Kot odbornik Sokola je pokazal izredno agilnost ob vsaki priliki in njegova zasluga je, da so sokolske proslave dosegle kar zavidljivo višino z ozirom na razmere v katerih se nahajamo. Na odru in pri godbi, povsod je pomagal, da o onem nevidnem odborniškem delu sploh ne govorim.

Ko smo ustanavljali Društvo slovenskih protikomunističnih borcev, je bil tudi med prvimi zraven.

Gotovo je pa še vsem v San Justu v spominu prireditve, kjer so nastopale v „Našem domu“ skupine vseh slovanskih narodov. Tudi pri organizaciji te prireditve je Franjo Holy krepko pomagal.

Ko je potoval po Združenih državah, je tam zastopal na clevelandski Pristavi argentinsko društvo protikomunističnih borcev „Tabor“ in ko smo v Argentini pričeli ustanavljati Slovensko zavetišče, je postal član pripravljalnega odbora.

Toda v tem času ga je že napadla zahrbtna bolezen, ki je zdravniki kljub vsemu napredku, ne znajo ozdraviti. Čeprav priklenjen na bolniško posteljo je do zadnjega ostal delaven in poln novih zamisli o bodočem delu v organizacijah, katerih član in odbornik je bil.

Bolj ležal kot sedel je poleg mene in mi narekoval pisma za razne odbornike, ki žive v drugih državah. Prav zadnje pismo pa je bilo namenjeno prijatelju-književniku, kjer ga roti naj Srbi vendar uvidijo, da je cirilica neprimerna v naši begunski protikomunistični brobi. Odgovora na to pismo ni več dočakal. 27. maja je odšel za vedno. Vsi, ki so ga poznali, žalujejo za njim skupaj z užaloščeno družino. Ostal nam bo kot zgled neutrudljivega delavca.

dd

✦ Boris Kresnik

Dne 27. maja 1971 je tragično preminul v Mar del Plati soborec Boris Kresnik kjer je bil naslednji dan pokopan.

Pokojni se je rodil 5. oktobra 1922 v Mariboru kjer je končal klasično gimnazijo.

Kot begunec je prišel v Ljubljano in že takrat okusil težkoče študenta brezdomca. Po njegovem pripovedovanju je ostal brez strehe in kruha in mu je takrat veliko pomagala gospa Franja Golob-Staretova.

Kmalu se je priključil v protikomunistične vrste kot domobranec in pozneje četnik. Z njimi je prišel na Koroško kjer so jih komunisti zajeli, slekli in postrelili. Boris je bil hudo ranjen in se je zavlekel v grmovje kjer so ga drugi dan našli komunisti nezavestnega; ker je bil slečen ga

niso prepoznali in so ga prepeljali v Celovec v svojo bolnico. Tam ga je operiral zdravnik Poljak kateremu je Boris pozneje povedal, da ni komunist. Ko so se partizani umikali iz Koroške so svoje ranjence začeli voziti nazaj v Ljubljano. Zdravnik ki je vedel položaj Borisa mu je rešil življenje s tem, da ga je večer pred vrnitvijo premestil na otroški oddelek kjer se je pokojni Boris zdravil eno leto. Ostala mu je brazgotina na ustnici, trda noga v kolenu — na roki pa še sedaj vidna zarez od žice s katero je bil zvezan pri streljanju. Njegovi živeci so trpeli in spet je pil kelih trpljenja, ki je počasi zastrupljalo mlado dušo. Potem je odšel v Italijo med četnike v Eboli od tu v Nemčijo in pozneje emigriral v Argentino.

Naselil se je v Mar del Plati kjer si je ustvaril lep dom — služboval pri radiu, poučeval angleščino in kot zavedni Slovenec deloval med Slovenci. Njegovo zdravje je pešalo — postajal je pod stalnim udarci nervozen, razočaran — za njegovo mehko dušo je bilo trpljenje preveč.

Prijatelji, ki so mu hoteli pomagati, so ga prepeljali v Buenos Aires na zdravljenje.

Dragi Boris — boril si se in ostal zvest idealom — naj plemenitost Tvoje duše sije na nas iz večnosti. Tebi nepozabni prijatelj pa večni mir in pokoj, kj ga v življenju nisi našel.

✦ **Jože Groznik**

Po dolgi bolezni nas je 25. aprila 1971 za vedno zapustil Jože Groznik.

Rojen je bil 13. junija 1922 v Dolenji vasi — št. Vid pri Stični. Bil je z velike kmetije; zato ga je oče poslal na kmetijsko šolo na Grm pri Novem mestu, da bi pozneje prevzel posestvo. Vojna vihra je preprečila ta načrt in je odšel k domobrancem. Bil je pri domobranski policiji v Ljubljani. Kakor večina, je bil tudi on vrnjen iz Vetrinja. Ko so jih peljali na morišče v Kočevje, je skočil iz transporta in si tako rešil življenje.

Begunska leta je preživel v Italiji, od koder je emigriral v Argentino in se naselil v San Justo. Tu se je lotil zidarstva. Z delom in pridnostjo si je ustvaril lastno gradbeno podjetje, dom in družino.

Pokopan je bil na pokopališču Villegas — San Justo ob velikem spremstvu rojakov. Pri odprtem grobu se je poleg drugih poslovil od njega tudi njegov sofaran in soborec Jože Grabnar st.

Pokojni zapušča ženo in šest mladoletnih otrok, katerim izrekamo naše iskreno sožalje.

Tebe, Jože, bomo pa ohranili v toplem spominu!

ZVITA LOGIKA

V Taboru št. 11 l. 1969 je bil pod tem zaglavjem napisan prav zanimiv članek s primeri iz pogovornega jezika o takoimenovani zviti logiki.

Poznan mi je prav mikaven primer zvite logike v slovenskem pogovoru. Ker sem pa mislil, da ga verjetno še kdo drug pozna in ga bo zapisal, sem počakal. Ker pa ni, to zdaj storim jaz. Bi bilo res škoda, če bi se pozabil in izgubil.

Včasih je bilo po vsem Slovenskem vaško in farno življenje tesno povezano. Komunisti to skupnost načrtno razbijajo že odkar so na oblasti, to je od začetka. Pred revolucijo pa je bilo to življenje živo in občuteno. Vasí so bile ponosne na svojo farno in farno cerkev; saj jim je bila kakor drugi dom. S ponosom so kazali na njeno mogočnost, pomembnost, lepoto, pa tudi na njene zvonove. „Naša fara, naša cerkev,“ to je bil ponos slovenskih ljudi na deželi.

Nekje, ne vem, ali na Dolenjskem, ali na Gorenjskem, ali Štajerskem ali celo na Koroškem, kjer so imeli farno cerkev bolj majhnega obsega, je nekoč fant iz sosednje fare vprašal domačina, kako velika je njihova cerkev. In mladenič se je takole odrezal: „Naša cerkev je tako velika: če gredo vsi noter, ne gredo vsi noter; ker ne gredo vsi noter, gredo vsi noter.“ Seveda je to povedal v prav zvenečem dialektu.

Menda ste vsi razumeli odrezavega mladeniča: Če bi šli v cerkev vsi ljudje, iz vseh vasí, bi ne mogli vsi v cerkev, ker pa ne gredo vsi (bolni, stari, več maš) v cerkev, pa gredo vsi v njo.

To je bila odrezavost naših kmečkih fantov.

Koliko deset tisočev teh najboljših sinov slovenske zemlje že več kot 25 let trohni križem po slovenski zemlji, v tisti, ki so jo tako ljubili! Zato, ker so se uprli komunizmu, brezbožstvu, nemorali, umoru. In danes? Danes pa stari volk, kj je klal, hodi z rožnim vencem in pastir ga pozdravlja. Oh, kako je to hudo! Ali je to tudi zvita logika? Ali je samo zřita nesramnost?

V. M.

ENA IZ PREJŠNJIH DOBRIH ČASOV

Kadar pobijamo zmote nasprotnika, moramo biti zmerni in previdni, ker jutri se bomo lahko mi zmotili in nasprotnik nam bo vrnil milo za drago.

V nekdanji „gnili“ Jugoslaviji je ljubljanske gledališke kritike v „Slovenskem Narodu“ pisal pisatelj Fran Govekar (1871—1947). Naloga

kritika je, da pravilno oceni igralca in da predstavi občinstvu tudi delo, da odkrije občinstvu tisto, česar vsakdo ne more vedeti.

Okrog leta 1924 so v ljubljanskem gledališču peli neko Mozartovo opero. Drugi dan je kritik F. Govekar v kritiki omenil, da se v tej operi vidi očitni vpliv Rossinija.

Naslednji dan je ljubljanski dnevnik „Slovenec“ na to kritiko objavil pikro pripombo češ, kako je mogel vplivati Rossini na Mozarta, ki se je rodil šele po smrti Mozarta. Jasno „Narod“ je močal, ker se je osmešil.

V šolskem letu 1934/35 sem v osmem razredu novomeške gimnazije omenil ta primer kot površne kritike. Tedaj je dijak Vašič, ki je bil nečak Govekarjev, povedal, da je takrat Govekarja „potegnil“ dirigent N. Štritof. Govekar je imel namreč to „lepo“ navado, da je med odmori premiere pobaral vsakokratnega dirigenta in kar je od njega v prostem razgovoru zvedel, je potem „prodajal“ v časopisu kot svoje znanje. Niko Štritof pa, ki je bil dober muzik, je bil tudi zelo muhast, samozavesten, celo malo maščevalen, saj je na ta način privoščil Govekarja in mirna Bosna.

Leta 1925 pa se je vršil v Moskvi eden največjih šahovskih turnirjev, na katerem so sodelovali tudi Lasker, Capablanca, Bogoljubov, itd. O tem turnirju so poročali vsi svetovni časopisi. Poročal je tudi ljubljanski dnevnik „Slovenec“, ki je sicer zanemarjal šah in šport. V prvem poročilu, ki ga je očitno povzel po nemških virih, je poročal, da so turnir otvorili s sladkorno torto.

Zdaj je prišla ura maščevanja za dnevnik „Narod“, ki je takoj drugi dan domoušno pristavil, da poročevalec „Slovenca“ ne ve, da je nekoč živel šahist J. H. Zukertort (1842—1888), ki je uvedel svojo otvoritev igre in se imenuje po njem „Zukertort Eröffnung“, to pa ni sladkorna torta.

ENA IZ TABORIŠČA V ITALIJI

Pri prevajanju iz enega jezika v drugega je treba zelo paziti na pravi pomen besede, zlasti če ima beseda prenesen pomen, pa jo prevedemo dobesedno, ker nastanejo pravi nesmisli. Še bolj nevarno pa je prevajati iz sorodnih zlasti slovanskih jezikov. Nekoč je prevajal srbski pisatelj M. Glišić neko povest iz ruščine pa je prišel do besede puška. Jasno, po njegovem je puška puška, pa naj bo ruska, srbska ali slovenska. In prevedel je, da so štirje možje nesli puško. Kakšen nesmisel! Mož ni pogledal v slovar, kjer bi bil našel, da rusko puška pomeni v srbsčini in v slovenščini top.

V slovenščini so včasih kar mrgoleli germanizmi, t. j. dobesedni prevodi iz nemščine. Novomeščani so jih vedeli mnogo povedati na račun bivšega novomeškega prošta. Pripovedovali so, da je nekoč v pridigi rekel:

„Ko je pa ura tepla tri, je naš gospod Jezus Kristus umerl na griži.“ Prošt je prevedel nemški glagol „schlagen“ s tepem — tepsti, namesto z bijem — bití. Ura je torej bila tri ne pa tepla.

Eno smešno nam je povedala gospa M. Hutchison, ki se je pripetila v nekem taborišču v Italiji.

Neka deklica je dobila po pošti paket, v katerem je bila ženska obleka, torej tudi krilo. Brez dovoljenja komandanta pa ni mogla dvigniti paketa, zato je vzela tolmača in hajdi h komandantu. Mož je pogledal v slovar in našel: dvigni — to lift, obleka ali krilo — clothes. Tako je komandantu razložil, da mora deklica „to lift clothes“.

Komandant ju je nekaj časa poslušal, nato se je začel smejati in rekel: „Če mora deklica samo zato iti na pošto, da bo dvignila krilo, ga lahko kar tukaj dvigne, saj je lepo dekle.“

Zmedo je povzročil tolmač, ker „to lift clothes“ pomeni v angleščini dvigniti krilo, moral bi pa reči: „to pick up clothes“, kar pomeni dvigniti paket, v katerem je obleka.

ZA BELEŽNICO

Kdo nosi krivdo?

Španski državnik, diplomat in mislec svetovnega slovesa **Salvador de Madariaga**, ki sedaj živi v Oxfordu, je pred kratkim govoril na zasedanju „Dejavnega Odbora za Družbeno Trgovanje“ v Bad Godesbergu in med drugim tudi podčrtal:

„Nevarnost današnjega sveta leži v čezmernem številu fanatičnih pripadnikov znanstvene vere, oziroma verske znanosti marksizma. Toda, kje leži razlog za nenadno vročično poplavo marksistične nasilnosti, ki se je razlila preko vsega sveta? Iskati ga je treba v kombiniranem učinku blagodeti socialno urejene države in istočasnem skoraj popolnem razbitju družine, čigar rezultat je, da mladina pri iskanju svojega mesta prihaja do vere znanstvenega marksizma in tako raste v užaljenosti do družbe, ki je ne razume in tudi noče razumeti. To duševno stanje vodi mladino v nasilnost kot sredstvo, ki naj bi ji pomagalo omiliti notranjo napetost.“

Poglavitni vzrok naših dni ni cinična brutalnost, ki sta jo uporabila Stalin in Molotov proti Finski, baltskim državam, Poljski in drugim deželam; tudi ne v umoru, ki sta ga zagrešila Hruščev nad Madžarsko in Brežnjev nad Češkoslovaško, temveč ona zvrst zahodne diplomacije, ki se ni zganila ravno toliko časa, dokler se ni ohladil pepel študenta Palacha (ki se je v protest proti sovjetski zasedbi češkoslovaške živ sežgal — Op. ur.) na praški ulici, potem pa kar naravnost pričela podpisovati nenapadalne dogovore in pripravljati razorožitvene konference s prav tistimi ljudmi, ki so izkoristili nenapadalne pogodbe samo

zato, da so pogoltnili baltske dežele, in ki so izkoristili mirovno konferenco za to, da so zadušili svobodo v polovici Evrope.

Lahko še kaj dodamo?

Kdo se je spremenil?

Nad odnosi sodobne vatikanske politike do komunističnih režimov presenečeni katoličani se skušajo bojazljivo tolažiti s tem, da sta zaradi višjega blagra pač obe strani moralj nekoliko popustiti v svojih načelnih stališčih. Ker bi tako bilo edino normalno, smo vsa leta, odkar so se začeli ti novi odnosi nakazovati, budno pazili na to, da bi lahko zabeležili dokaze komunističnega popuščanja v načelih in praksi. Do danes tega dokaza nismo dočakali. Pač pa smo dobili toliko dokazil ravno nasprotnega, da ne bi zadostovali letniki našega glasila, če bi jih hoteli zabeležiti. Ker pa španski pregovor pravi, da je za vzorec zadosti gumb, citiramo samo tri dokumente, ki so nastali ob mejnih obdobjih teh novih odnosov.

1. Ko je lansko leto vatikanski zunanji minister kard. Agostino Casaroli odšel na Brione pripravljat letošnji obisk jugoslovanskega morilca stotin hrvaških in slovenskih katoliških duhovnikov pri papežu, je beograjska „Politika“ (27. 8. 1970) podčrtala samo „pozitivne spremembe v katoliški Cerkvi zadnjih let,“ pa še z besedo ni omenila „pozitivnih sprememb“ v Titovem režimu.

2. Ko je letos isti vatikanski zunanji minister poromal tudi v rdeči Kremelj, kjer je po lastni izjavi „odkril osnove za sodelovanje“ (kako se pač morajo obračati v grobovih predhodniki sedanjega papeža! — Op. ur.), so službene moskovske „Novosti“ tudi dobesedno podčrtale „pomembne spremembe v politični in socialni doktrini katoliške Cerkve“, — pa ne besede o kršnikoli „spremembi v politični in socialni doktrini komunizma!

3. Ko sta msgr. Giovanni Celi in msgr. Gabriele Montalvo odšla iz Vatikana tudi na češkoslovaško, da bi „uredila“ odnose med katoliško Cerkvijo in tamkajšnjim rdečim režimom po Dubčeku, je razgovore z njima vodil direktor urada za cerkvene zadeve dr. H. Hruza (Nomen est omen! — Groza... — Op. ur.), ki je prav malo pred tem v moskovski reviji „Znanije“ priobčil dolg, strupen izliv protj katoliški Cerkvi pod naslovom „Ateizem in gradba socializma“, in iz katerega posnemamo sledeči ocvirek: „Ko smo se znebili desničarskih sil v vodstvu partije in vlade, sedaj pripravljamo odskočno desko za napad na reakcionarno politiko cerkve. Na osnovi marksističnoleninistične doktrine lahko rešimo naše probleme na način, da cerkev ne bo več mogla izkoriščati verskih čustev svojih vernikov za namene reakcionarne politike.“

Itd., itd., itd., itd.,...

Nesreča pri teh novih odnosih je samo v tem, da bodo tudi njih posledice zoret plačali nedolžni! Kot pred četrstoletja naši slovenski domobranci in drugi protikomunistični bojevnik!

Trst, maja 1971

Zadnje številke Tabora sem v redu prejel. Oddajam jih redno naprej. Kaj pa vaši Žebotovci in Jeličevci? Tukaj se smatrata kot koristni budali Sovjetov. V Jugoslaviji se boje, da bi v slučaju neredov mogel kakor na Madžarskem poseči „drug“ Brežnjev, da napravi „red“. Boje se pa tudi nekateri — drugi se pa vesele —, da bi v tem slučaju morda „tovariš“ Brežnjev na ljubo Hrvatom razpolovil Jugoslavijo v smislu Jalte na dva dela: Srbijo in Slovenijo-Hrvaško. Italijani imajo pa zopet strah, da se ne bi nekega dne v tem slučaju pojavil Rus pred vrati Trsta...

-čev

Bs. Aires, maja 1971

Če zares po Titovi smrti še Jugoslavijo razbijejo, potem je zares bila vsa ta krvava nesmiselnost med vojno še bolj tragična; ne samo za nas, ki smo takrat propadli, ampak predvsem tudi za komuniste same. Zakaj dolej si je Tito — čeprav hudo hipotetično — vsaj lahko lastil zaslugo, da je, čeprav z začetnim terorjem, vsaj državo ohranil integralno. Če pa sedaj še to razbijejo — in to po vrhu še „drugovi“, za katere so začeli z revolucijo prav pod okupacijo —, potem zares ne za Titom, ne za njegovo rdečo družčino ne bo ostal niti en sam svetel spomin v zgodovini!

-r-o

S. F.

Rdeča amnesija v praksi

Ob naslednjem primeru naj si zamislijo tisti, ki hodijo na obisk domovino, pa niso pravočasno našli „važne ljudi“, ki bi jim zagotovili — za kakršno koli že ceno — prost izhod iz nje.

Kar bom v naslednjem navedel, so izvlečki iz časopisa „The St. Catharines Standard“. Moža osebno prav dobro poznam, ker sva bila pred njegovo upokojitvijo zaposlena v istem oddelku znane avtomobilske tovarne General Motors.

Radovan Mirković, star 60 let, je Črnogorec in je bil med vojno pri Mihailovičevih četnikih.

4. junija 1970 je odšel na obisk domovine, ker je dobil od doma pismo, da je njegova mati na smrtni postelji. (Nekateri trdijo, da je pismo pisal nekdo drugi — op. pisca).

Nobenega pisma ni bilo od njega, dokler ni njegov sin izvedel o njegovi aretaciji iz jugoslovanskega časopisa, da je obtožen „vojnega zločinstva“ in da se nahaja v zaporu v Leskovcu blizu Niša, kjer naj bi se zgodil zločin!

Mirkoviča so obtožili, da je sodeloval pri ustrelitvi sedem ujetih partizanov v februarju ali marcu 1942.

Preiskovalni sodnik Dragič Stanković je rekel, da je Mirković „priznal vse obtožbe in celo prostovoljno dal podatke, kjer so manjkali. (Zelo zanimivo: tovariši se še vedno držijo stare prakse — železne srajce — op. pisca.) Sodnik je izjavil: „Mirković je povedal, kako se je priključil z drugimi 20 vaščani kraljevim četnikom pod poveljstvom Blagoje Doderovića, ki se je uprl nacističnim okupatorjem v l. 1942.“

Nekaj dni pozneje se je njegova četa spopadla s komunističnimi partizani, ki jih je vodil maršal Tito. Po triurnem boju so četniki ujeli sedem partizanov in eno partizanko, jih zvezali in prignali v šolo v Megaš — z izjemo partizanke. Doderović je vprašal za „prostovoljne eksekutorje“ Mirković in Lazar Damjanoviñ sta se javila in jih postrelila...

Ob koncu vojne je Mirković iz Evrope emigriral v Kanado in postal kanadski državljan v letih 1950. Po upokojitvi se je vrnil v domovino obiskat svoje sorodnike v razkošnem avtomobilu, v katerem je s seboj vozil tudi četniška odlikovanja. Sodnik pravi: „Mirković je očitno pozabil, da splošna amnestija ne krije „vojnih zločinov“...“

Glavna priča na procesu proti Mirkoviću je bil Lazar Damjanović, ki je pozneje prešel v partizane, kjer je kot dober borec napredoval do oficirja.

Leta 1946 se je izvedelo za Damjanovićevo streljanje partizanov in je bil obsojen na 20 let zopora. Kazen je prestal in sedaj je bil prvi, ki je pokazal na „buržuja“ Mirkovića... Pri procesu je sodelovalo nad 20 „prič“, vključno ujeta partizanka, ki sedaj živi v Beogradu.

Pri razpravi tožilstvo ni moglo dokazati, da je Mirković streljal partizane. Prav tako je zanikal izjave, ki jih je dal prej preiskovalnemu sodniku. Kljub temu je bil Mirković obsojen na 20 let strogega zopora.

Mirkovićev sin se je takoj obrnil s prošnjo na poslanca za okraj v katerem v Kanadi živi. Ta ni prvi obremenjen s problemi jugoslovanske politične emigracije in je v zadevo vključil zunanje ministrstvo in seveda kanadski konzulat v Jugoslaviji.

Mitko Čalovski, jugoslovanski generalni konzul v Torontu, je izjavil, da o Mirkovićeви zadevi ve samo tisto, kar je čital v jugoslovanskih časopisih.

„Ker se g. Mirković ni nikoli odpovedal jugoslovanskemu državljanstvu, za jugoslovansko vlado državljanstvo (kanadsko) ne pomeni ničesar,“ je dodal g. Čalovski.

Mirkovićev sin se je ob priliki svetovnega tekmovanja v veslanju v tukajšnjem mestu, katerega je posejil tudi predsednik vlade, obrnil na

njega s prošnjo za pomoč. Predsednik vlade mu je odgovoril: „Tvoj oče v tistem času ni bil kanadski državljan...!“

Mislím, da njegova izjava ne potrebuje komentarja...

Radovan Mirković si je s svojo pridnostjo ustvaril več, kot bi si mogel kdajkoli v svoji domovini. V maslo je sam zlezal, ker je očitno verjel v rdečo amnestijo in vso mogočo propagando, ki jo za Titovce tako pridno razširjajo razni „politični emigranti“, da si tako pridobijo vzrok za obisk domovine.

Znan je primer Slovenca, za katerega doma po časopisih trdijo da je pobil nad petdeset ljudi (prav gotovo s fantazijo), pa se je bolje znašel kot Mirković. Vozil ga je sam minister v uradnem Mercedesu z rdečo (uradno) tablico. Za spremstvo so mu dali še žensko, ki je ob obisku njegove vasi držala roko v žepu. (Pa ne, da bi bila tovarišica za zaščito poslana od UDBe?) Potem pa je dajal za pijačo komunističnim funkcionarjem in vabil sorodnike tistih, ki ga dolžijo, da jim je likvidiral njihove domače na njegove stroške v — Rim!

K emigrantski politiki pa je le še pristavil svoj lonček... Pa se še čudimo, da slovenski človek v tujini noče ničesar slišati — o politiki ..

Vsi tisti, ki hodijo na obisk domovine, naj dobro premislijo, da si pravočasno zasigurajo izhodno vizo, ako nimajo nikogar v tamkajšnji oligarhiji. Vladam držav, ki so jih sprejele, je nekoč teh neumnosti lahko dovolj in bodo nehale posredovati za ljudi, ki pridejo v konflikt z vlado — jočo kasto svojih rojstnih držav.

Razumljivo je, da so taki obiski v domovini v gotovih slučajih opravičljivi; v veliki večini pa ne. Mnogi hodijo na obisk domov samo zato, da ljudem, ki jih poznajo, pokažejo, da so v tujini uspeli, resnično ali nemišljeno, kar zna koga zapeljati, da se maščuje, kot to kaže primer Mirkovića.

Naj bo kakor koli že! Obsodba Mirkovića je zopet spravila v tuje časopise že pozabljeno Titovo komunistično borbo za „svobodo“. Zato je bilo dobro najti grešnega kozla v osebi črnogorskega proletarca in monarhista — Radovana Mirkovića!

VETR'NJSKO POLJE JE V NAŠI ZGODOVINI SIMBOL, OD KATE-
REGA BO ŽAREL JASEN KAŽIPOT MRTVIH JUNAKOV V SVETLO
BODOČNOST. ZAKAJ TAM JE MALI SLOVENSKI NAROD DAL ZGLED
VSEMU SVOBODOLJUBNEMU ČLOVEČANSTVU, DA EDINO TRDNO
OSNOVO ČLOVEŠKEGA SOŽITJA PREDSTAVLJAJO SAMO TRI OSNOV-
NE VREDNOTE IDEJNEGA BOGASTVA SLOVENSKEGA DOMOBRA-
STVA: BOG — NAROD — DOMOVINA!

Med vršaci treska

(Nadaljevanje)

Takrat so partizani zrastle iz zemlje in rafali so se utrgali iz nasprotne strani...

Peter je ležal ob strojničarju in pomagaču. Dajal je zadnja povelja.

S sten je odnašalo omet, krogle so nevarno sikale ob tramovje in debla.

„Juriš, juriš,“ se je mešalo vedno močneje med streljanje; že znotraj sadovnjaka.

Za strojnicami in puškami so se oglasile brzostrelke. Strojničar ob Petru je sigurno meril in pošiljal rafal za rafalom med napadajočo gnečo.

„Hudiča, več jih poderem, več jih vstane in vedno bližje so.“

Peter je s svojo finko podiral najbližje, ki so se prebili...

Mladi domobranec ob njem je sprva z grozo gledal partizansko kričanje, a sigurnost domobrancev okoli njega ga je umirila. Počasi, a sigurno se je z vsakim strelom med partizani nekaj zamajalo in ni več vstalo.

Partizanski juriš se je za hip ustavil in pričelo se je streljanje iz zasilnih položajev in zaklonov izza dreves in trave.

Peter je vedel, da bo težko dolgo zadrževati tako množico, ker jim bo zmanjkalo municije. Ta misel ga je glodala ob vsakem izpraznjenem šaržerju. Spremljevalcu je zavpil: „Pusti mauzerico in napolni mi šaržerje; sedaj, ko je nekoliko ponehalo.“

Fant je mrzlično jemal naboje iz škatlje in pričel polniti šaržer za šaržerjem. Prav tako je pomagal pomagaču mitraljezca.

„Sedaj bo pa že,“ je brundal mitraljezec. „Bo vse pokošeno, kar bo vstalo... — Kar dajte, če hočete izgubiti glave...“

Prvemu jurišu je kmalu sledil drugi... nato tretji. Nekateri partizani so bili že skoraj med hišami.

Peter je skočil s spremljevalcem k sosednjemu poslopju. V hišo so drli prvi partizani. Bili so na glavnih vratih in se hoteli usuti v stranske sobe, ko jih je Peter, ki je skočil pri zadnjih vratih v veži, prestregel. Pol rafala je spustil v gnečo... Partizani v temi niso vedeli, kaj je. Oddal je še preostali šaržer. Nato je skočil h glavnim vratom. Pred pragom je ležalo pet mrtvih partizanov. Prihajajoče sence je spustil v bližino in sprožil. Ni več spustil petelina. Samo cev je premikal in nagonsko meril. Postave so padale kakor snopje na njivi.

Spremljevalec je med tem časom pobiral orožje mrtvim partizanom. Skočila sta skozi zadnja vrata za vogal hiše...

Peter je najprej vprašal: „Koliko sva priborila?“

„Dve brzostrelki in mitraljez s precej municije.“

„Tako... sedaj imaš tudi ti svojo brzostrelko... ali pa... če hočeš, mitraljez?“

„Bom ostal kar s tole italijansko,“ si je pripel pas s polnimi šaržerji in naprtal nahrbtnik poln municije.

„Kakšna pa je?“

„Za oba bo dovolj,“ se je zasmel mladi domobranec.

Veliko se nista slišala, ker ju je glušilo vpitje in streljanje. Mrzlično sta napolnila vse šaržerje.

„Jaz bom nesel zbrojevko, ti pa brzostrelki in municijo,“ je dejal Peter. Poskušala sta dobiti zvezo z domobranci. Previdno sta lezla proti sosednji hiši...

„Lozinka?“

„Grad — mesto,“ je odvrnil Peter.

„Naprej,“ je sledil odgovor izza hiše.

„Ste vzdržali?“ je bilo prvo Petrovo vprašanje.

„Smo,“ je dejal najbližji domobranec. „V sosednjo hišo so vdrl in nas prerezali.“

„Nič zato,“ je odgovoril Peter. „Hiša ni padla. Pet jih leži na pragu... Hitro jo moramo zasesti, da ne pridejo znova noter.“

Spremljevalec in nekaj domobrancev je takoj odšlo k hiši in jo zasledo. Močno vpitje se je zaslišalo na nasprotni strani hrama. Partizani so ga hoteli znova zasesti, toda domobranci na položajih so jih prestregli.

Po kratki borbi so se partizani umaknili. Utonili so med drevje in travo.

Domobranci so pregledali mrtve ter jim pobrali še preostalo orožje in municijo. Pobrali so jim tudi vse dokumente in legitimacije.

„Je kak domobranec vmes?“ je vprašal Peter.

„Nobenega še nismo zasledili,“ je odgovoril Petrov spremljevalec.

„Zvezo moramo vzpostaviti s sosednjimi hišami,“ se je glasilo Petrovo Povelje. „Ta sektor imamo sedaj trdno v rokah.“

Vodnik Peter se je z mladim domobrancem plazil do prve hiše, kjer je pokanje nekoliko potihnilo.

„Kdo tam?“ ju je zaustavil glas.

„Vodnik Peter.“

„Naprej!“ se je oglasilo za hišo.

Previdno sta se približala in Peter je znova zaklical: „Kdo tam?“

„Jaka in Stane; domobranci.“

Šele tedaj sta s Petrom skočila za hišo. Vojaki so ju takoj obkrožili. Iz oči jim je govorilo samo eno: „Kako so naši na koncu pri ostalih dveh hišah?“

Jaka je Petru takoj poročal: „Tamle leži 15 mrtvih partizanov. So nori ali pijani... Kar pred kroglo so lezli, da smo jih morali požeti. Zapolnili smo več orožja in municije. Zato smo vzdržali. Vdor so naredili

pri sosednji hiši, ker je domobrancem zmanjkalo municije in so se fantje umaknili k nam.“

Peter je nadaljeval: „Oskrbovanje položajev z municijo je med bojem odpovedalo. Ne vem, kje mora biti vzrok? Na srečo sem jih jaz s spremeljalcem zaustavil, ko so ravno zasedali hišo. — Imate sedaj dovolj municije?“

„Dovolj, dovolj,“ so se domobranci smejali in kazali na zaplenjene kasete in šaržerje.

„Tako lahko znova zasedete hišo in se utrdite. Domobranci, ki so sedaj v njej, naj gredo nazaj na svoj položaj!“

Domobranci so pregledali vso hišo, da ne bi bil še skrit kak partizan. Ljudje v njej so bili skriti v kleti; blede in na smrt prestrašeni. Novodošli domobranci so jih nekoliko pomirili.

V zvoniku je odbila 4. ura zjutraj...

Stotnik Kern je ojačil vso desno stran z rezervo iz postojanke. Bacači so imeli nalogo braniti Iztokov bunker in Oglarjevo hišo. Vsa postojanka s preostalim moštvom je bila v strogi pripravljenosti. Vsi deseterji so imeli določene naloge. Razpored domobrancev na položajih je bil dobro premišljen in v notranjosti vasi sta patrolirali dve desetini, ki sta bili obenem rezerva za pomoč. Ves obrambni položaj vasi je bil tako trdno povezan. Zasiguran je bil tudi donos municije na položaje in zveza je morala stalno delovati.

Stotnik Kern je pregledoval položaj za položajem. Ni ga motilo šviganje min in ne posamezni izstrelki topovskih krogel. Za vsakega vojaka je imel dobro in bodrilno besedo. Govoril jim je bolj na uho, ker ga drugače ne bi slišali.

Partizanski napad ga je zajel na zgornjem delu vasi nasproti Iztokovega bunkerja. Bil je silovit.

Domobranske položaje je naskočil pravi val živih teles. Zveza med bunkerjem je bila takoj pretrgana. Bil je takoj obkoljen. Napad na vas ni bil nič manjši. Vsaka pomoč je bila nemogoča.

Povelje se je glasilo: „Spustimo jih na sto metrov in potem ogenj z vso silovitostjo.“

Od njiv se je utrgal juriš: „Bele svinje, predajte se!“

Prve krogle so zasule domobranske položaje. Sence so prihajale vedno bliže. Toča krogel se je odbijala na stenah in tramovju streh. Domobranci so živčno čakali.

Sence so prišle skoraj na sto metrov. Tedaj je zaropotalo. Strojničarji so s križnim ognjem rezali v prihajajoče vale napadalcev. Treski min in topovske krogle so se mešale s strojnicami in puškami. Končno so se oglašile brzostrelke in s svojim ostrim sikanjem podirale, kar se je prebilo skozi mitraljeze in puške. Razdalja se je tako krčila, da so se padci min mešali med domobranske položaje in napadajoče partizane. Domobranci

je reševalo pred tako množico ljudi samo automatično orožje, ki so ga imeli skoraj vsi domobranci. Sicer ne bi bilo mogoče zaustaviti takih valov partizanov.

Kern se je zavedal resnosti položaja. Posebno so ga skrbele močne detonacije in vpitje okoli Iztokovega bunkerja. Z dvema belima raketama je dal znak težki četi, da je stopila v akcijo.

Vojaki pri težki četi so takoj opazili beli rakei in smer. Trije težki bacači so pričeli z delom.

Desetar težke čete je zavpil: „Bombe!“ in skočil k bacaču. Ravno tako s'a storila ostala dva tovariša.

„Glejte, kam padajo,“ je še vpil desetar, ko je že vrtel v polkrogu cev bacača. Zabož z minami se je hitro praznil. Pomagač mu jih je komaj sproti dajal v roke. Ostala dva domobrancia nista zaostajala. V zraku je bilo vedno ducat min. Bombardirali so pol ure brez presledka položaje okoli Iztokovega bunkerja. Nato so naredili premor in čakali.

Iztok je bil pripravljen na napad. Zunanja žična ovira je bila po tako hudem bombardiranju kmalu na več krajih raztrgana. Partizanski minerji so se ji bližali za ceno življenj in jo hoteli na vsak način minirati; kar jim je delno tudi uspelo. Domobranci so streljali izpod debelih brun, kjer je bilo edino sigurno zavetje pred minskimi drobci. Nepokriti jarki so bili napol zasuti.

Skozi velike odprtine v zunanji žici so se vsuli partizani. Ni bilo več mogoče stati v varnih zaklonih. Iztok se je pognal z nekaj domobranci na najbolj ogrožen položaj. Vrgel je zbrojevko na kup prsti in pričel spuščati rafale. Z njim so bili drugi strojničar in trije domobranci z brzostrelkami. K žici se je zaganjala gruča partizanov. Ustavljale so jih samo ovire bodeče žice. Nastajajoče vrzeli so napolnjevali novi partizani.

„Jih je kakor mravljincev,“ se je izvilo domobrancu pri strojnici.“

„Več jih požanjem, več jih vstane.“

Iztok je videl težak položaj. Imel je tudi že štiri ranjene. Hotel je zaprositi pomoč bacačev in izstreliti beli raketi, ko je na nebu opazil zadnje utrinke izgorevajočih raket in razsvetljeno bližnjo okolico. Kmalu je zažvižgalo v zraku. Toda sedaj ne nad bunker, marveč okoli njega. Bombe so padale okoli bodeče žice.

Napadajoči partizani tega niso pričakovali. Mine so jih zasule. Iztok je videl ugodni trenutek, ko je partizanski juriš prenehal in je nastala med njimi zmeda. Dal je povelje: „Pripravite ranjence, poberite municijo! Prva desetina naj naredi izpad k bodeči žici in naj zasede v bližini položaje, da se partizani ne približajo. Ko pojenja napad bacačev, sledi izpad.“

Desetina je takoj pričela s težavno nalogo. Desetar Vane je šel na čelu. Previdno so se plazili preko strelskega jarka med bodečo žico k zunanji oviri. Našel je veliko luknjo v njej in se splazil ven. V bližini so bila razmesarjena telesa in orožje. Mine so glušile govorenje.

Razdelili so se na dve strani in čakali. Premik sence je uglasil strel. Pred luknjo se je nabralo več domobrancev in vsi ranjenci.

Iztok in pet domobrancev je bilo v zaščitnici in stražili bunker pred kakršnim koli presenečenjem. Bombe so pehavale.

„Izpad,“ se je glasilo povelje.

Prvi domobranci so tekli med njivami proti vasi. Ranjence so imeli v svoji sredi.

„Ste vsi?“ je zavpil Iztok, ko je zadnji prestopil luknjo v raztrgani mreži.

Zaščitnica se je naglo premaknila za ostalimi. Prvi domobranci so se znašli med ležečimi partizani v razorih. Ni bilo mogoče streljati. Zavihteli so ročne granate. Nato so skakali med razori in streljali po partizanih, ki jih je domobranski napad iznenadil, ker so se nenadoma znašli med dvema ognjema. Pričeli so bežati.

Domobranci so stekli in prvi v predhodnici je dobil zvezo z borci v vasi. Tam je bil stotnik Kern in jim šel z nekaj vojaki naproti. Sprejeli so ranjence, a z ostalimi domobranci so zasedli položaj na robu sadovnjaka med njivami.

Iztok je poveljniku na kratko poročal ves potek boja in pohvalil težko četo za tako odlično pomoč, ker brez njenih min se ne bi rešili in ne zdržali partizanskega napada.

„Mrtvih nimamo; samo ranjence in mislim, da so samo lažji,“ je še dodal Iztok.

„Odlično,“ mu je stisnil poveljnik Kern roko in dodal: „Trenutek zmede bomo izrabili, da zasedemo ta položaj in ti prevzameš nad njim poveljstvo. Branite ga, dokler morete. Dalje, ko držimo partizane od vasi, bolje bo za nas. Pazite, da ne pade kdo v partizanske roke. Bodite vedno najmanj po dva skupaj.“

In je odšel proti vasi.

Iztok je takoj zasedel najbolj primeren položaj v jarkih ob cesti. Z vasjo je imel zvezo preko domobrancev pri bližnji hiši. Tudi ti so se sedaj potegnili med drevje.

Zadnji rafali Iztokove zaščitnice so samo trenutno zavrli nov partizanski juriš. Kakor bi zrastle iz zemlje, so bili znova pred žico. Lezli so skozi luknje in minerji so z dinamitom večali vrzeli v ovirah. Prvi so skočili v jarke in tekli po njih; drugi so lezli med bodočo žico proti bunkerju.

„Nikjer domobranskega odpora,“ so mrmrali.

Ko je planil v bunker sam poveljnik bataljona, je zaklel: „Bele svinje so se nam izmuznile kakor miši, a jutri jih bomo dobili v vasi.“

Takoj je oddal kurirju poročilo:

„Prvi bataljon udarne brigade je zasedel sovražni bunker. Beli so se umaknili pod pritiskom naših borcev in se umaknili v vas pod zaščito težkih bacačev.“

Smrt Fašizmu — Svoboda narodu!“

Sledilo je povelje: „Naprej v vas!“

Prvi partizanski borci so zapuščali žico bunkerja in v teku hiteli proti vasi.

„Kdo tam?“

„Tovariš iz udarne čete...“

Partizana sta se spogledala.

„Zakaj bežite nazaj?“

„Padli smo v belo zasedo. Nenadoma smo se znašli med dvema ognjema.“

Sledi

NA UREDNIŠKI MIZI

Večkrat smo že na tem mestu pisali o tiskarskem škratu, ki nam od časa do časa kakšno zagode. Nekatere pazljivi bralci kar sami popravijo, druge zopet pa moramo popraviti mi. Tako danes prosimo vse, da popravijo kar na platnicah naše letošnje prve številke številko 1 v 1-2, kajti prav tako kot pričujoča številka 5-6 (maj junij) je vsakoletna prva številka dvojna (januar-februar). Hvala lepa!

DAROVALI SO:

ZA ZAVETIŠČE:

(pesov ley)

Baraga dr. Srečko, Capital .	50.—
Gaber France, rev., USA ..	232.50
Janežič Janez, San Justo ..	10.—
Lah Leopold, San Martin ..	35.—
Logar Vinko, prof., Ituzaingó	65.—
Rupnik Eugen, Ituzaingó ..	52.—
Vester Franc, Ramos Mejía	24.—
Veider Edi, Cleveland	46.50
Švigelj Janez, Cleveland	23.25
Petek Franc, Cleveland	23.50
N. N., Hurlingham	2.—
Zupančič Ivanka, V. Ballester	5.—
Zbirka v zavetišču 1. 5. 1971	5.—

MESTO CVETJA ZA POKOJNIM GROZNIKOM JOŽETOM:

Janežič Janez, San Justo ...	40.—
Tomažević Lovro, San Justo	50.—
Slovenska domobranska zve- za, Argentina	50.—

ZA TISKOVNI SKLAD TABORA:

Jančar Franc, Tablada	23.—
N. N., Lomas del Mirador ..	1.—

ZA TISKOVNI SKLAD ZDSPB TABOR:

Frank Skol, Kanada	3 dol.
Tone Jeraj, Kanada	3 „
Milan Zajec, Cleveland	3 „
N. N., Cleveland	2 „
Ivanka Primožič, Rochester	2 „
Stanko Mrak, USA	6 „

P O R A V N A J T E N A R O Č N I N O !

SLOVENSKO ZAVETIŠČE JE DELO VSE SLOVENSKE EMI-
GRACIJE IN NIHČE NIMA PRAVICE ZASLUG. VSA PRA-
VICA JE PRAVICA REVEŽEV, ZASLUGA PA PRIPADA NA-
ŠIM MRTVIM. SLOVENSKO ZAVETIŠČE JE IZGOVORJENI
KOT POMOČI POTREBNIM SLOVENCEM.

VSEBINA

La subversón unida	113
Dva govora (R. S.)	114
Dva bregova (-e-k)	116
Pet dokumentov	120
Donkilotstvo v sovjetskem gledališču	125
Mnenja in vrenja	126
Naši možje	131
Goreče klasje (Ratko šušteršič)	133
Uspehi rdeče armade	141
Iz društev	143
Naši mrtvi	144
Zanimivi paberki	149
Za beležnico	151
Rdeča amnestija v prakso (S. F.)	153
Med vršaci treska (M. Amon)	156

Correo Argentino Sucursal J. L. Suárez (Bs. As.)	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 8133
	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 2619